

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/29/EB,

2009 m. balandžio 23 d.

iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽⁴⁾ buvo sukurta Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (Bendrijos sistema), skirta skatinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą ekonomiškai ir veiksmingu būdu.
- (2) Pagrindinis Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKKK), kuri Europos bendrijos vardu patvirtinta Tarybos sprendimu 94/69/EB ⁽⁵⁾, sudarymo tikslas – stabilizuoti tokio lygio šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje, kad klimato sistema būtų apsaugota nuo pavojingo antropogeninio poveikio. Norint pasiekti šį tikslą būtina užtikrinti, kad metinė vidutinė žemės paviršiaus temperatūra nepakiltų daugiau kaip 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Iš Tarpyvyriausybinių klimato kaitos komiteto (TKKK) vėliausios vertinimo ataskaitos matyti, kad šį tikslą bus galima pasiekti tik tuomet, jei bendras šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis nustos didėti ne vėliau kaip 2020 m. Tai reiškia, kad emisijų mažinimo procese Bendrija turi labiau stengtis, kuo greičiau į šį procesą turėtų būti įtrauktos išsivysčiusios šalys ir besivystančios šalys būtų skatinamos jame dalyvauti..
- (3) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba tvirtai įsipareigojo iki 2020 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį Bendrijoje sumažinti bent 20 %, palyginti su 1990 m. lygiu, arba 30 %, jei kitos išsivysčiusios šalys

įsipareigos panašiai sumažinti emisijų kiekį, o ekonomiškai labiau pažengusios besivystančios šalys tinkamai prisidės prie šio tikslo, atsižvelgdamos į savo įsipareigojimus ir galimybes. Iki 2050 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį reikėtų sumažinti ne mažiau kaip 50 %, palyginti su 1990 m. Emisijų kiekis turėtų būti mažinamas visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant tarptautinę jūrų laivybą ir aviaciją. Aviacijos sektorius, įtrauktas į Bendrijos sistemą, prisideda prie tokio mažinimo. Jeigu valstybės narės nepatvirtintų tarptautinio susitarimo, kuris apimtų tarptautinės laivybos sektoriaus emisijas mažinimo rodikliuose, parengtuose pasitelkiant Tarptautinę jūrų organizaciją, arba ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d. Bendrija nepatvirtintų nė vieno susitarimo, parengto remiantis JTBBKKK, tai Komisija turėtų pateikti pasiūlymą, pagal kurį būtų numatyta įtraukti siekį mažinti emisijas tarptautinės laivybos sektoriuje į Bendrijos įsipareigojimą, kuris turėtų įsigaliooti iki 2013 m. Toks pasiūlymas, kuriame būtų atsižvelgiama į galimą naudą aplinkai, turėtų turėti kuo mažesnę neigiamą poveikį Bendrijos konkurencingumui.

- (4) Savo 2008 m. sausio 31 d. rezoliucijoje dėl Balio konferencijos dėl klimato kaitos rezultatų (COP 13 ir COP/MOP 3) ⁽⁶⁾ Europos Parlamentas priminė savo požiūrį, kad pramoninės šalys turėtų įsipareigoti sumažinti savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas mažiausiai 30 % iki 2020 m. ir mažiausiai 60–80 % iki 2050, palyginti su 1990 m. lygiu. Atsižvelgdama į tai, kad tikimasi teigiamų penkioliktosios konvencijos šalių konferencijos (COP 15), kuri bus rengiama 2009 m. Kopenhagoje, derybų rezultatų, Europos Sąjunga turėtų pradėti rengti griežtesnius emisijų mažinimo iki 2020 m. ir vėlesniu laikotarpiu tikslus bei siekti užtikrinti, kad nuo 2013 m., jei būtina, pagal Bendrijos sistemą būtų galima taikyti griežtesnes emisijų ribas – tai būtų viena iš Bendrijos indėlio į naują tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos (toliau – tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos) dalių.
- (5) Norint padėti siekti šių ilgalaikių tikslų, reikėtų numatyti prognozuojamą seką, pagal kurią turėtų būti mažinamos įrenginių, kuriems taikoma Bendrijos sistema, emisijos. Kad būtų galima rentabiliai įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą bent 20 %, palyginti su 1990 m., sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, iki 2020 m. tiems įrenginiams pagal suteiktus apyvartinius taršos leidimus leidžiamos emisijos turėtų būti 21 % mažesnės už jų 2005 m. emisijas.

⁽¹⁾ OL C 27, 2009 2 3, p. 66.⁽²⁾ OL C 325, 2008 12 19, p. 19.⁽³⁾ 2008 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.⁽⁵⁾ OL L 33, 1994 2 7, p. 11.⁽⁶⁾ OL C 68 E, 2009 3 21, p. 13.

- (6) Kad Bendrijos sistema būtų patikimesnė ir lengviau nuspėjama, reikėtų apibrėžti nuostatas, kuriomis būtų siekiama padidinti Bendrijos sistemos indėlį siekiant tikslo daugiau nei 20 % sumažinti bendrą emisijų kiekį, ypač atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos tikslą iki 2020 m. emisijas sumažinti 30 %, – tai būtina moksliniu požiūriu, kad būtų galima išvengti pavojingos klimato kaitos.
- (7) Kai Bendrija ir trečiosios šalys pasirašys tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, kuriuo bus nustatytos po 2012 m. taikytinos tinkamos pasaulinio masto priemonės, reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas naudoti kreditus už taršos mažinimą tose šalyse. Prieš pasirašant tokį susitarimą, vis dėlto reikėtų suteikti daugiau aiškumo dėl galimybių ir toliau naudoti kreditus iš Bendrijai nepriklausančių šalių.
- (8) Nors pirmuoju prekybos laikotarpiu sukaupta patirtis rodo Bendrijos sistemos potencialą, o įgyvendinus antrojo prekybos laikotarpio nacionalinius paskirstymo planus emisijų kiekis iki 2012 m. smarkiai sumažės, 2007 m. atliktos peržiūros metu patvirtinta, kad siekiant geriau pasinaudoti emisijos leidimų prekybos sistemos privalumais, išvengti vidaus rinkos iškraipymo ir sudaryti geresnes sąlygas emisijos leidimų prekybos sistemų sąsajoms, būtina labiau suderinta emisijos leidimų prekybos sistema. Be to, reikėtų užtikrinti didesnę nuspėjamumą ir išplėsti sistemos taikymo sritį įtraukiant į ją naujus sektorius ir dujas, kad rinkai būtų siunčiami aiškesni anglies dioksido kainos signalai, kuriais būtų skatinamos būtinos investicijos, ir būtų siūlomos naujos taršos mažinimo galimybės, dėl kurių sumažės bendros taršos mažinimo sąnaudos ir padidės sistemos efektyvumas.
- (9) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų sąvoką reikėtų suderinti su JTBBKKK pateiktu jų sąvoka, taip pat reikėtų aiškiau išdėstyti nuostatas dėl galimo atskirų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio visuotiniam atšilimui nustatymo ir atnaujinimo.
- (10) Bendrijos sistemą reikėtų taikyti ir kitiems įrenginiams, kurių emisijas galima stebėti, tikrinti ir teikti ataskaitas taip pat tiksliai, kaip numatyta pagal dabar galiojančius stebėjimo, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimus.
- (11) Jei mažiems įrenginiams, kurių emisijos neviršija 25 000 tonų CO₂ ekvivalento per metus, taikomos lygiavertės šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų mažinimo priemonės, ypač susijusios su mokesčiais, reikėtų nustatyti tvarką, pagal kurią valstybėms narėms būtų leidžiama neįtraukti tokių mažų įrenginių į emisijos leidimų prekybos sistemą, kol taikomos tos priemonės. Jeigu ligoninės imtųsi atitinkamų priemonių, jos taip pat galėtų būti neįtraukiamos į sistemą. Taikant šią ribą gaunama santykinai didžiausia nauda, susijusi su administracinių išlaidų kiekvienai CO₂ ekvivalento tonai, kuri neįtraukiama į sistemą, sumažėjimu, nes taikoma paprastesnė administracinė tvarka. Atsisiūsi penkerių metų trukmės emisijų leidimų paskirstymo laikotarpių ir siekiant padidinti patikimumą bei nuspėjamumą, reikėtų nustatyti, kaip dažnai turi būti peržiūrimi šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimai. Valstybės narės siūlo mažiems įrenginiams skirtas priemones, kurias taikant ir atsižvelgiant į tai, kas numatyta pagal emisijos leidimų prekybos sistemą, atitinkamai mažinama tarša. Šios priemonės galėtų apimti apmokestinimą, susitarimus su pramonės atstovais ir reguliavimą. Atsižvelgiant į neatidėliotiną poreikį sumažinti nebūtiną administracinę našta mažesniems teršėjams, valstybės narės gali nustatyti supaprastintas šios direktyvos įgyvendinimo procedūras ir priemones.
- (12) Informacija apie šios direktyvos taikymą turėtų būti lengvai prieinama, ypač mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms (MVI).
- (13) Visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis turėtų būti mažinamas tolygiai, skaičiuojant nuo 2008–2012 m. laikotarpio vidurio ir užtikrinant, kad ilgainiui taikant apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą emisijos mažėtų laipsniškai ir prognozuojamai. Kad Bendrijos sistema rentabili padėtų įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą iki 2020 m. bendrą emisijų kiekį sumažinti bent 20 %, apyvartinių taršos leidimų kiekis per metus turėtų sumažėti 1,74 %, palyginti su apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. valstybių narių nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.
- (14) Šis indėlis – taikant Bendrijos sistemą 2020 m. 21 % sumažėjęs emisijų kiekis, palyginti su 2005 m. praneštu kiekiu, atsižvelgiant į sistemos taikymo srities išplėtimo nuo 2005–2007 m. iki 2008–2012 m. laikotarpio poveikį ir prekybos sektoriaus 2005 m. emisijų duomenis, naudotus vertinant Bulgarijos ir Rumunijos 2008–2012 m. nacionalinius paskirstymo planus; todėl 2020 m. galima išduoti daugiausia 1720 milijonų apyvartinių taršos leidimų. Tikslūs emisijų kiekiai bus apskaičiuoti tuomet, kai valstybės narės išduos leidimus pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, nes tam tikriems įrenginiams suteikiami apyvartiniai taršos leidimai bus patvirtinti su sąlyga, kad jų emisijų kiekis būtų pagrįstas ir patikrintas. Kai 2008–2012 m. laikotarpio apyvartiniai taršos leidimai bus išduoti, Komisija paskelbs visą Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį. Visą Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį reikėtų pakoreguoti atsižvelgiant į įrenginius, kuriems Bendrijos sistema pradeda taikyti arba kurie išbraukiami iš sistemos 2008–2012 m. arba nuo 2013 m.
- (15) Atsižvelgiant į būtinas papildomas Bendrijos ekonomikos pastangas, *inter alia*, būtina, kad peržiūretos Bendrijos sistemos ekonominis efektyvumas būtų kuo didesnis ir kad apyvartinių taršos leidimų suteikimo sąlygos Bendrijoje būtų visiškai suderintos. Todėl pagrindinis apyvartinių taršos leidimų paskirstymo būdas turėtų būti aukcionai, nes paprastai laikoma, kad tai paprasčiausia irekonomiškai

veiksmingiausia sistema. Be kita ko, taip turėtų būti išvengta netikėtai didelio pelno, o naujiems rinkos dalyviams ir sparčiau nei vidutiniškai augančios ekonomikos šalims būtų sudarytos tokios pat konkurencijos sąlygos, kaip ir esamiems įrenginiams.

(16) Siekiant išsaugoti Bendrijos sistemos veiksmingumą aplinkosaugos ir administraciniu požiūriais ir išvengti konkurencijos iškraipymų ir pernelyg anksti neišieškoti naujiems rinkos dalyviams skirtų apyvartinių taršos leidimų rezervo, turėtų būti suderintos naujiems rinkos dalyviams taikomos taisyklės ir užtikrinta, kad visos valstybės narės vadovautųsi tuo pačiu principu, ypač kai tai susiję su įrenginių „žymiu dideliu išplėtimu“. Todėl būtina įtraukti nuostatas, pagal kurias tvirtinamos suderintos šios direktyvos įgyvendinimo taisyklės. Jei tinkama, remiantis šiomis taisyklėmis, „žymus didelis išplėtimas“ turėtų būti apibrėžtas kaip veikiančiuose įrenginiuose eksploatuojamų pajėgumų padidinimas mažiausiai 10 % arba kaip gerokai didesnis įrenginių emisijų kiekis, kurį lemia didesni eksploatuojami pajėgumai. Tik žymiai labai išplėtus įrenginius turėtų būti skiriama apyvartinių taršos leidimų iš naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo.

(17) Visos valstybės narės turės nemažai investuoti, kad iki 2020 m. sumažintų savo CO₂ taršos intensyvumą, o valstybės narės, kurių pajamos vienam gyventojui vis dar gerokai mažesnės už Bendrijos vidurkį ir kurios dar tik vežasi turtingesnes valstybes nares, taip pat turės dėti daug pastangų, kad pagerintų energijos vartojimo efektyvumą. Siekiant užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui Bendrijos vidaus rinkoje ir užtikrinti didžiausią ekonominę efektyvumą Bendrijai pereinant prie saugios ir tvarios mažo anglies dioksido kiekio ekonomikos, būtų nepagrįsta atskirų valstybių narių ekonomikos sektoriams Bendrijos sistemoje taikyti skirtingą tvarką. Todėl valstybių narių, kuriose pajamos vienam gyventojui santykinai mažesnės, o augimo perspektyvos geresnės, pastangoms remti būtina parengti kitus mechanizmus. 88 % visų apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcione, reikėtų paskirstyti valstybėms narėms atsižvelgiant į jų 2005 m. emisijų santykinę dalį Bendrijos sistemoje arba į 2005–2007 m. laikotarpio vidurkį, pasirenkant didesnį iš šių dydžių. Siekiant solidarumo ir ekonomikos augimo Bendrijoje, 10 % bendro kiekio turėtų būti paskirstyta minėtoms valstybėms narėms, kad jos galėtų mažinti emisijų kiekį ir prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio. Paskirstant 10 % bendro kiekio reikėtų atsižvelgti į pajamų vienam gyventojui lygį 2005 m. bei ekonomikos augimo perspektyvas valstybėse narėse ir daugiau leidimų skirti toms valstybėms narėms, kuriose žemas pajamų vienam gyventojui lygis ir geros augimo perspektyvos. Valstybės narės, kuriose vidutinis pajamų vienam gyventojui lygis daugiau nei 20 % viršija Bendrijos vidurkį, turėtų prisidėti prie šio paskirstymo, išskyrus tuos atvejus, kai tiesioginės viso paketo išlaidos, apskaičiuotos Komisijos poveikio vertinime, pridėtame prie ES tikslų, susijusių su klimato kaita ir atsinaujinančiais energijos šaltiniais, įgyvendinimo iki 2020 m. paketo, viršija 0,7 % BVP. Kitus 2 % viso apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcionuose, skaičiaus reikėtų paskirstyti toms valstybėms

narėms, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005 m. buvo bent 20 % mažesnės už normą baziniais metais, kuri joms taikoma pagal Kioto protokolą.

(18) Atsižvelgiant į tai, kiek daug pastangų būtina dėti siekiant kovoti su klimato kaita ir prisitaikyti prie neišvengiamų jos padarinių, bent 50 % pajamų, gautų parduodant apyvartinius taršos leidimus aukcionuose, turėtų būti skirta šiems tikslams: mažinti šiltnamio efektą sukeliančių emisijas; prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių; finansuoti mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą, kuriais siekiama mažinti emisijas ir prisitaikyti prie klimato kaitos; plėtoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, kad būtų galima įvykdyti Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti iki 2020 m. 20 % visos energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių; įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą iki 2020 m. 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą; užtikrinti aplinkai nežalingą šiltnamio efektą sukeliančių dujų surinkimą ir geologinį saugojimą; finansuoti įnašus į Pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos fondą ir į Prisaikymo fondą, įsteigtą Poznanėje vykusios konferencijos dėl klimato kaitos (COP 14 ir COP/MOP 4) metu, numatyti priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią miškų kirtimui ir sudaryti palankesnes sąlygas prisitaikyti besivystančiose šalyse; spręsti socialinius klausimus, kaip antai galimo elektros kainų padidėjimo poveikis mažesnes arba vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams. Ši dalis yra gerokai mažesnė už numatomas grynąsias viešosios valdžios institucijų pajamas iš aukcionų, atsižvelgiant į potencialiai mažesnes pelno mokesčio pajamas. Be to, parduodant apyvartinius taršos leidimus aukcione gautas pajamas reikėtų panaudoti Bendrijos sistemos valdymo administracinėms išlaidoms padengti. Į šią direktyvą reikėtų įtraukti nuostatas dėl iš aukciono gautų lėšų naudojimo šiems tikslams stebėsenos. Pranešimas apie lėšų panaudojimą neatleidžia valstybių narių nuo Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatyto įpareigojimo pranešti apie tam tikras nacionalines priemones. Šia direktyva nedaromas poveikis jokiems būsimų valstybės pagalbos procedūrų, kurių gali būti imamasi pagal Sutarties 87 ir 88 straipsnius, rezultatams.

(19) Dėl šių priežasčių nuo 2013 m. elektros energijos sektoriuje turėtų būti taisyklė, kad visi leidimai parduodami aukcione, atsižvelgiant į jo galimybes perkelti padidėjusią CO₂ kainą, o už CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą nereikėtų teikti nemokamų leidimų, nes paskata tai daryti atsiranda todėl, kad emisijų, kurios yra saugomos, apyvartinių taršos leidimų atsisakyti nereikalaujama. Elektros energijos gamybos įrenginiams nemokami apyvartiniai taršos leidimai gali būti suteikiami centriniam šildymui ir aušinimui bei šilumos ir šalčio gamybai pasitelkus didelio naudingumo termofikaciją, kaip apibrėžta 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje⁽¹⁾, jei nemokami leidimai suteikiami tokią šilumą gaminantiems įrenginiams kituose sektoriuose, kad nebūtų iškraipoma konkurencija.

⁽¹⁾ OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

- (20) Pagrindinė ilgalaikė paskata rinkti ir saugoti CO₂ bei diegti naujas atsinaujinančios energijos technologijas būtų ta, kad nebūtų reikalaujama atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už išmetamo CO₂ kiekį, kuris yra nuolat saugomas arba kurio buvo išvengta. Be to, siekiant, kad greičiau pradėtų veikti pirmieji komerciniai įrenginiai ir novatoriškos atsinaujinančių energijos šaltinių technologijos, papildomos išmokos iš naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo turėtų būti skiriamos pirmiesiems tokiems įrenginiams Sąjungoje už pakankamu mastu saugojamas ar išvengtas išmesti CO₂ tonas, jeigu esama susitarimo dėl dalijimosi žiniomis. Papildomą finansavimą reikėtų skirti pakankamo masto novatoriško pobūdžio projektams, kuriuos operatorius žymiai bendrai finansuoja, iš principo padengdamas daugiau nei pusę atitinkamų investicijų sąnaudų, ir atsižvelgiant į projekto gyvybingumą.
- (21) Kitiems Bendrijos sistemai priklausantiems sektoriams reikėtų numatyti pereinamojo laikotarpio sistemą, pagal kurią 2013 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekis būtų 80 % kiekio, kuris atitinka tų įrenginių 2005–2007 m. viso Bendrijos emisijų kiekio procentinę dalį, kaip viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio proporcija. Po to, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekį reikėtų mažinti kiekvienais metais vienodomis dalimis taip, kad 2020 m. liktų 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.
- (22) Siekiant užtikrinti, kad gerai veiktų anglies dioksido ir elektros rinkos, apyvartinių taršos leidimų laikotarpiu nuo 2013 m. pardavimas aukcione turėtų prasidėti ne vėliau kaip 2011 m. ir turėtų būti grindžiamas skaidriais ir objektyviais iš anksto apibrėžtais principais.
- (23) Nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamuoju laikotarpiu tvarka turėtų būti nustatyta suderintomis Bendrijos lygmens taisyklėmis („*ex ante*“ santykiniai taršos rodikliai), kad Bendrijoje būtų kuo mažiau iškraipoma konkurencija. Tose taisyklėse reikėtų atsižvelgti į technologijas, kurios išmeta mažai CO₂ ir efektyviai vartoja energiją, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, biomasės naudojimą, atsinaujinančiąją energiją ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų surinkimą bei saugojimą. Tokiomis taisyklėmis nereikėtų skatinti didinti emisijų kiekį ir reikėtų užtikrinti, kad vis daugiau apyvartinių taršos leidimų būtų parduodama aukcione. Skiriamų leidimų skaičių būtina nustatyti prieš prasidedant prekybos laikotarpiui, kad tinkamai veiktų rinka. Remiantis šiomis suderintomis taisyklėmis, gali būti atsižvelgta ir į taršą, kuri sukeliama naudojant degiąsias išmetamąsias dujas, kai šios išmetamosios dujos neišvengiamai išskiriamos pramoninių procesų metu. Šiuo požiūriu, remiantis taisyklėmis, gali būti numatyta suteikti nemokamų apyvartinių taršos leidimų išmetamąsias dujas deginančių įrenginių arba įrenginių, kuriuose šios dujos susidaro, operatoriams. Rengiant taisykles taip pat reikėtų vengti nepagrįsto konkurencijos iškraipymo pramonės įrenginiams tiekiamos elektros energijos ir šilumos ir aušinimo rinkose. Be to, reikėtų vengti nepagrįsto konkurencijos iškraipymo pramonės veikloje, vykdomoje įrenginiuose, kuriuose darbą atlieka tas pats operatorius arba subrangovas. Šias taisykles reikėtų taikyti naujiems rinkos dalyviams, užsiimantiems tokia pat veikla, kaip ir esami įrenginiai, kuriems pereinamuoju laikotarpiu suteikiami nemokami leidimai. Kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija, naujiems rinkoms dalyviams nereikėtų teikti nemokamų apyvartinių taršos leidimų už elektros energijos gamybą. Neišdalytus naujiems rinkos dalyviams rezervuotus apyvartinius taršos leidimus 2020 m. reikėtų parduoti aukcione.
- (24) Paskatinta 2007 m. gruodžio 3–14 d. JTBBBB šalių tryliktojoje konferencijoje ir 3-iajame Kioto protokolo šalių susitikime Balyje, Indonezijoje pasiektos pažangos Bendrija ir toliau vadovaus deryboms dėl ambicingo tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos, kurį įgyvendinus būtų pasiektas tikslas užtikrinti, kad pasaulinė temperatūra nepadidėtų daugiau nei 2 °C. Jei kitos išsivysčiusios šalys ir kiti pagrindiniai teršėjai nepasirašys šio tarptautinio susitarimo, dėl to galėtų padidėti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis trečiojoje šalyje, kur pramonei negaliojant panašūs anglies dioksido apribojimai („anglies dioksido nutekėjimas“), ir kartu tam tikriems tarptautiniams mastu konkuruojantiems daug energijos suvartojantiems Bendrijos sektoriams ar jų dalims gali būti sukurtos nepalankios ekonominės sąlygos. Dėl to galėtų sumažėti aplinkosaugos vientisumas ir Bendrijos veiksmų nauda. Siekdama spręsti anglies dioksido nutekėjimo rizikos problemas, Bendrija nustatytus kriterijus atitinkantiems sektoriams ar jų dalims iki 100 % apyvartinių taršos leidimų turėtų suteikti nemokamai. Šių sektorių ir sektorių dalių apibrėžtys ir reikalingos priemonės turėtų būti iš naujo įvertintos, kad veiksmų būtų imtasi, kai jų reikia, ir kad būtų išvengta per didelio kompensavimo. Jei konkrečiuose sektoriuose ar jų dalyse, kuriuose elektros energija sudaro didelę gamybos sąnaudų dalį ir yra veiksmingai gaminama, galima tinkamai pagrįsti, kad anglies dioksido nutekėjimo rizikos kitaip išvengti negalima, imantis priemonių galima atsižvelgti į elektros energijos suvartojimą gamybos procese nekeičiant viso apyvartinių taršos leidimų kiekio. Turėtų būti įvertinama dioksido nutekėjimo rizika šiuose sektoriuose arba sektorių dalyse, pradedant 3 skaitmenų lygmeniu (NACE-3 klasifikatorius) arba, prireikus ir jei turimi atitinkami duomenys, 4 skaitmenų lygmeniu (NACE-4 klasifikatorius).
- (25) Todėl Komisija ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. turėtų peržiūrėti padėtį, pasitarti su visais suinteresuotais socialiniais partneriais ir atsižvelgdama į tarptautinių derybų rezultatus pateikti ataskaitą ir visus reikiamus pasiūlymus. Ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d. Komisija turėtų nustatyti, kuriuose daug energijos suvartojančiuose pramonės sektoriuose ar jų pošakiuose gali atsirasti anglies dioksido nutekėjimo rizika. Savo analizę ji turėtų pagrįsti vertinimu, ar tam tikras pramonės sektorius negali įtraukti būtinų apyvartinių taršos leidimų išlaidų ir produktų kainas ir kartu neperleisti didelės rinkos dalies ne Bendrijoje esantiems įrenginiams, kurie nesiima panašių veiksmų jų emisijų kiekiui mažinti. Daug energijos suvartojantiems pramonės

sektoriams, kuriems, kaip nustatyta, gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, būtų galima suteikti daugiau nemokamų apyvartinių taršos leidimų arba pradėti taikyti veiksmingą išmetamo anglies dioksido kiekio suvienodinimo sistemą, siekiant sudaryti panašias sąlygas Bendrijos įrenginiams, kuriems gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, ir trečiųjų šalių įrenginiams. Pagal tokią sistemą importuotojams būtų galima taikyti reikalavimus, kurie būtų ne mažiau palankūs už Bendrijos įrenginiams taikomus reikalavimus, pavyzdžiui, reikalaujant atsakyti apyvartinių taršos leidimų. Visi veiksmai turėtų atitikti JTBBBB principus, visų pirma bendros, bet diferencijuotos atsakomybės ir atitinkamų galimybių principą, atsižvelgiant į ypatingą mažiausiai išsivysčiusių šalių (MIŠ) padėtį. Jie taip pat turėtų atitikti tarptautinius Bendrijos išpareigojimus, įskaitant pareigas pagal PPO susitarimą.

(26) Diskusijos Europos Vadovų Taryboje dėl sektorių ar jų pošiakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, ar jų dalių nustatymo yra išimtinio pobūdžio ir nedaro jokio poveikio Komisijos naudojimosi pagal Sutarties 202 straipsnį jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarkai.

(27) Valstybės narės gali laikytis nuomonės, kad būtina laikinai kompensuoti kai kuriuos įrenginius, kuriems, kaip nustatyta, gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, t. y. sąnaudas, susijusias su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujų emisijomis, dėl kurių kylančioms sąnaudoms įtakos turėjo elektros kainos. Tokia parama turėtų būti suteikiama tik kai tai būtina, ji turėtų būti proporcinga ir turėtų būti užtikrinama, kad Bendrijos sistema toliau skatintų tausoti energiją ir pereiti nuo „pilkosios“ prie „žaliosios“ elektros energijos.

(28) Siekiant užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas Bendrijoje, reikėtų suderinti nuostatas, pagal kurias operatoriai Bendrijos sistemoje naudoja kreditus, gautus už emisijų mažinimą ne Bendrijoje. JTBBBB Kioto protokole išsivysčiusioms šalims nustatyti 2008–2012 m. kiekybiniai emisijų tikslai ir numatyta sukurti patvirtintus išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus (PTMV) (gaunamus pagal švarios plėtos mechanizmo projektus (ŠPP) ir išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus (TMV) (gaunamus pagal bendrai įgyvendinamus (BĮ) projektus) kuriuos išsivysčiusios šalys naudoja, kad iš dalies pasiektų tuos tikslus. Nepaisant to, kad nuo 2013 m. pagal Kioto protokolą nebebus galimybės gauti TMV, nes priimančiosioms šalims nenustatyti nauji kokybiniai emisijų tikslai, pagal švarios plėtos mechanizmą kreditus būtų galima gauti ir toliau. Kai bus tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, tą susitarimą sudariusios šalys turėtų nustatyti tolesnio PTMV ir TMV naudojimo sąlygas. Jei tokio susitarimo nebus, numaćius toliau naudoti PTMV ir TMV sumažėtų šios paskatos veiksmingumas ir būtų sunkiau pasiekti Bendrijos tikslus

naudoti daugiau atsinaujinančiosios energijos. PTMV ir TMV naudojimas turėtų būti suderinamas su Bendrijos nustatyto tikslu iki 2020 m. 20 % visos energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių ir skatinti energijos vartojimo efektyvumą, naujoves bei technologijų plėtrą. Kai tai padeda siekti minėtų tikslų, reikėtų numatyti galimybę sudaryti susitarimus su trečiosiomis šalimis siekiant sukurti paskatas mažinti emisijų kiekį tose šalyse, dėl kurių dar labiau realiai sumažėtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis, kartu būtų skatinamos naujovės Bendrijoje įsistigusiose įmonėse ir technologijų plėtra trečiosiose šalyse. Tokius susitarimus galėtų ratifikuoti daugiau nei viena šalis. Bendrijai sudarius tinkamą tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, reikėtų suteikti daugiau galimybių naudoti projektų trečiosiose šalyse kreditais ir tuo pat metu nustatyti didesnius emisijų mažinimo tikslus, siektinus naudojantis Bendrijos sistema.

(29) Galimybės prognozuoti sumetimais operatoriams reikėtų suteikti aiškumo dėl galimybės po 2012 m. panaudoti likusią dalį PTMV ir TMV, kuriuos jiems leista naudoti 2008–2012 m. ir kuriuos jie gavo už tinkamus naudoti Bendrijos sistemoje 2008–2012 m. laikotarpiui projektų tipus. Kadangi valstybės narės anksčiau nei 2015 m. negali perkelti operatorių turimų PTMV ir TMEV į kitą išpareigojimų laikotarpį pagal tarptautinius susitarimus (PTMV ir TMV „perkėlimas“), ir tik tuo atveju, jei valstybės narės nutars leisti tų PTMV ir TMV perkėlimą atsižvelgiant į ribotas teises perkelti tokius kreditus, minėtą aiškumą reikėtų užtikrinti reikalaujant, kad valstybės narės leistų operatoriams iškeisti tokius PTMV ir TMV, suteiktus už emisijų mažinimą iki 2012 m., ir apyvartinius taršos leidimus, kurie galios nuo 2013 m. Tačiau šis reikalavimas neturėtų galioti ilgiau kaip iki 2015 m. kovo 31 d., nes valstybių narių nereikėtų įpareigoti pripažinti PTMV ir TMV, jei jos nėra įsitikinusios, kad galės juos panaudoti vykdydamos priimtus tarptautinius išpareigojimus. Operatoriams reikėtų suteikti tokias pat garantijas dėl PTMV, suteiktų už emisijų mažinimą nuo 2013 m. pagal projektus, kurie buvo parengti iki 2013 m. Svarbu, kad valstybės narės naudotųsi kreditais, gautais įgyvendinant projektus, kuriuos vykdančios tiesų patikimai, papildomai ir nuolat mažinamas emisijų kiekis, taip pat gaunama aiški ir tvari vystymosi nauda ir nedaroma didelio neigiamo poveikio aplinkai ar neigiamo socialinio poveikio. Turėtų būti nustatytos procedūros, pagal kurias į sistemą būtų galima neįtraukti konkretaus tipo projektų.

(30) Jei tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos sudarymas vėluotų, reikėtų numatyti galimybę panaudoti kreditus iš labai kokybiškų projektų Bendrijos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje pasirašant susitarimus su trečiosiomis šalimis. Tokiais dvišaliais arba daugiašaliais susitarimais būtų galima sudaryti sąlygas Bendrijos sistemoje ir toliau pripažinti projektus, už kuriuos PTMV suteikiami iki 2012 m., bet vėliau pagal Kioto protokolą tokios galimybės nebebus.

- (31) MIŠ, kurios atsakingos už labai nedaug šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų, yra labiausiai neapsaugotos nuo klimato kaitos padarinių. Todėl iš aukcionų gautas pajamas naudojant tam, kad besivystančios šalys galėtų lengviau prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio, ypatingą pirmenybę reikėtų teikti MIŠ poreikiams. Atsižvelgiant į tai, kad tose šalyse vykdoma labai nedaug ŠPM projektų, reikėtų garantuoti, kad po 2012 m. kreditai už jose pradėtus projektus būtų pripažįstami net tuo atveju, jei nebus pasirašytas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, jei šie projektai yra neabejotinai papildomi ir prisideda prie tvaraus vystymosi. Ši teisė MIŠ turėtų galioti iki 2020 m., su sąlyga, kad jos iki to laiko ratifikuotų tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos arba sudarytų dvišalį ar daugiašalį susitarimą su Bendrija.
- (32) Ateityje sudarius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, galės būti naudojami papildomi kreditai, sudarantys iki pusės Bendrijos sistemoje papildomai sumažinto emisijų kiekio, o itin kokybiški ŠPM kreditai iš trečiųjų šalių turėtų būti pripažįstami Bendrijos sistemoje tik tuomet, jei nuo 2013 m. tos šalys ratifikuos tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos.
- (33) Bendrija ir jos valstybės narės turėtų leisti vykdyti veiklą pagal projektus tik tuo atveju, jeigu visų projekto dalyvių būstinė yra su tokiais projektais susijusį tarptautinį susitarimą pasirašiusioje šalyje, kad būtų užkirstas kelias įmonėms pasinaudoti padėtimi valstybėse, kurios nepasirašė tarptautinio susitarimo, išskyrus tuos atvejus, kai tos įmonės įsikūrusios su Bendrijos sistema susijusiose trečiojoje šalyse arba federalinei valdžiai atskaitinguose ar regioniniuose administraciniuose vienetuose.
- (34) Tai, kad tam tikrose šios direktyvos nuostatose nurodoma, kad Bendrija patvirtins tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, netrukdo valstybėms narėms taip pat sudaryti minėtąjį susitarimą.
- (35) Atsižvelgiant į sukauptą patirtį, reikėtų patobulinti Bendrijos sistemos nuostatas, susijusias su emisijų stebėjimu, ataskaitų teikimu ir tikrinimu.
- (36) Sąjunga turėtų įkurti tarptautiniu mastu pripažįstamą miškų kirtimo mažinimo ir miškų įveisimo bei miškų atželdinimo sistemą, remiančią tikslą – pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvenciją, atsižvelgiant į galiojančius susitarimus, sukurti finansinius mechanizmus, kurie sudarytų pagal Kopenhagoje konferencijoje dėl klimato kaitos (COP 15 ir COP/MOP 5) pasiektiną tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos numatytos efektyvios, veiksmingos, teisingos ir darnios finansinės struktūros dalį.
- (37) Siekiant patikslinti, kad direktyva 2003/87/EB taikoma visų tipų katilams, degikliams, turbinoms, šildytuvams, kūrykloms, atliekų deginimo įrenginiams, kalcinavimo įrenginiams, džiovinimo krosnims, krosnims, džiovykloms, varikliams, kuro elementams, cheminės cirkuliacijos degimo įrenginiams, fakelams ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiams, į ją reikėtų įtraukti „kuro deginimo“ apibrėžimą.
- (38) Siekiant užtikrinti, kad asmenys galėtų vieni kitiems perduoti apyvartinius taršos leidimus Bendrijoje be jokių apribojimų ir kad Bendrijos sistemą būtų galima susieti su trečiųjų šalių, federalinei valdžiai atskaitingų arba regioninių administracinių vienetų emisijos leidimų sistemomis, nuo 2012 m. sausio mėn. visi apyvartiniai taršos leidimai turėtų būti registruojami Bendrijos registre, sukurtame 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo (¹). Šios nuostatos neturėtų prieštarauti nuostatomis dėl nacionalinių registrų, kuriuose registruojamos emisijos, kurių neapima Bendrijos sistema, tvarkymo. Bendrijos registro paslaugos turėtų būti tokios pat kokybės kaip ir nacionalinių registrų paslaugos.
- (39) Nuo 2013 m. Bendrijos sistema turėtų būti suderintai taikoma aplinkai nežalingiems CO₂ surinkimui, perdavimui ir geologiniam saugojimui.
- (40) Reikėtų numatyti galimybę sudaryti susitarimus, kad būtų abipusiai pripažinti pagal Bendrijos sistemą išduodami apyvartiniai taršos leidimai ir leidimai pagal kitas trečiosios šalies arba federalinei valdžiai atskaitingo ar regioninio administracinio vieneto privalomas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemas, kuriomis nustatomos didžiausios absoliučiosios emisijos ribos.
- (41) Sąjungos kaimynystėje esančios trečiosios šalys turėtų būti skatinamos prisijungti prie Bendrijos sistemos, jei jos laikosi šios direktyvos nuostatų. Derėdamasi su šalimis kandidatėmis, potencialiomis šalimis kandidatėmis ir šalimis, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, bei teikdama joms finansinę ir techninę pagalbą, Komisija turi naudotis kiekviena galimybe skatinti šį tikslą. Tai palengvintų technologijų ir žinių perdavimą šioms šalims ir būtų visiems naudinga ekonominiu, aplinkos apsaugos ir socialiniu požiūriais.
- (42) Šioje direktyvoje būtina numatyti susitarimus, kurie turėtų būti sudaromi siekiant Bendrijos sistemos ir kitų privalomų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemų, pagal kurias taikoma Bendrijos sistemą atitinkanti absoliuti emisijos riba, savitarpio pripažinimo, atsižvelgiant į tai, ar ambicingi aplinkosaugos siekiai, ir į tai, ar taikoma patikima ir panaši emisijos stebėsenos, atskaitomybės ir patikrinimo priemonė bei atitikties sistema.

(¹) OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

- (43) Atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant Bendrijos sistemą, reikėtų leisti išduoti apyvartinius taršos leidimus projektams, kuriuos įgyvendinant mažinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis, su sąlyga, kad tie projektai būtų įgyvendinami pagal suderintas Bendrijos lygmeniu priimtas taisykles ir nebūtų dvigubai skaičiuojamas sumažintas emisijų kiekis, taip pat nebūtų trukdoma išplėsti Bendrijos sistemos taikymo sritį arba imtis kitų politikos priemonių emisijų, kurių neapima Bendrijos sistema, kiekiui mažinti.
- (44) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (45) Visų pirma Komisijai turėtų būti įgaliota priimti priemonės dėl naujo rinkos dalyvio apibrėžties nustatymo taisyklių suderinimo, apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcionuose, apyvartinių taršos leidimų suteikimo visoje Bendrijoje pereinamuoju laikotarpiu, tam tikrų demonstracinių projektų atrinkimo kriterijų ir tvarkos nustatymo, sektorių arba jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašo sukūrimo, kreditų naudojimo, emisijų stebėjimo, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, tikrintojų akreditavimo, projektams taikomų suderintų taisyklių įgyvendinimo bei kai kurių priedų pakeitimo. Kadangi šios priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos Direktyvos 2003/87/EB neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti arba papildyti direktyvą, *inter alia*, pridodant ar keičiant naujas neesmines nuostatas, jos turi būti priimamos laikantis Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.
- (46) Todėl Direktyvą 2003/87/EB reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti.
- (47) Reikėtų numatyti reikalavimą iš anksto perkelti į nacionalinę teisę tas nuostatas, pagal kurias rengiamasi naudoti peržiūrėtą Bendrijos sistemą nuo 2013 m.
- (48) Siekiant tinkamai užbaigti 2008–2012 m. prekybos laikotarpį, Direktyvos 2003/87/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/101/EB ⁽²⁾, Direktyva 2008/101/EB ⁽³⁾ ir

Reglamentu (EB) Nr. 219/2009 ⁽⁴⁾, nuostatos ir toliau turėtų būti taikomos nedarant įtakos Komisijos galimybei priimti priemones, būtinas tam, kad nuo 2013 m. būtų galima naudoti peržiūrėtą Bendrijos sistemą.

- (49) Šios direktyvos taikymas nedaro poveikio Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymui.
- (50) Šia direktyva paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytų pagrindinių teisių ir pripažintų principų.
- (51) Kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios Direktyvos veiksmų masto bei poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali patvirtinti priemones laikydama si Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva nenumatoma nieko, kas nėra būtina siekiant tų tikslų.
- (52) Remiantis Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽⁵⁾ 34 punkto nuostatomis, valstybės narės raginamos atsižvelgti į savo ir į Bendrijos interesus bei parengti nuosavas lenteles, pagal kurias būtų kuo geriau iliustruota šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių koreliacija, ir viešai jas paskelbti.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2003/87/EB pakeitimai

Direktyva 2003/87/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 1 straipsnis papildomas šiomis pastraipomis:

„Šioje direktyvoje taip pat numatoma mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kad jos sumažėtų iki tokio lygio, kuriam esant moksliniu požiūriu būtų galima išvengti pavojingos klimato kaitos.

Šioje direktyvoje taip pat yra nuostatos, skirtos didesniai kaip 20 % Bendrijos sumažinimo išpareigojimui įvertinti ir įgyvendinti ir kurios bus taikomos Bendrijai sudarius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos ir pagal jį išpareigojus šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas sumažinti daugiau negu numatyta 9 straipsnyje, kaip matyti iš išpareigojimo dėl 30 %, kuris buvo patvirtintas Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn.“;

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/101/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, dėl Kioto protokolo projektų mechanizmų (OL L 338, 2004 11 13, p. 18).

⁽³⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/101/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, kad į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemą Bendrijoje būtų įtrauktos aviacijos veiklos rūšys (OL L 8, 2009 1 13, p. 3).

⁽⁴⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 219/2009 dėl kai kurių teisės aktų, kuriems galioja Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB Suderinimas su reguliavimo procedūra su tikrinimu – Antra dalis (OL L 87, 2009 3 31, p. 109).

⁽⁵⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- 2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) c punktas pakeičiamas taip:
- „c) šiltnamio efektą sukeliančios dujos – II priede išvardytos dujos ir kiti natūralūs ir antropogeninės kilmės dujiniai atmosferos komponentai, kurie absorbuoja ir pakartotinai išspinduliuoja infraraudonuosius spindulius;“;
- b) h punktas pakeičiamas taip:
- „h) „naujas rinkos dalyvis“:
- įrenginys, vykdamas vieną arba daugiau I priede nurodytų veiklos rūšių ir kuriam po 2011 m. birželio 30 d. pirmą kartą išduotas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimas, arba
  - įrenginys, pirmą kartą vykdamas veiklą, įtrauktą į Bendrijos sistemą pagal 24 straipsnio 1 arba 2 dalį, arba
  - įrenginys, vykdamas vieną arba daugiau I priede nurodytų veiklos rūšių arba veiklą, įtrauktą į Bendrijos sistemą pagal 24 straipsnio 1 arba 2 dalį, ir kurio pajėgumai buvo žymiai išplėsti po 2011 m. birželio 30 d.; tik tiek, kiek tai susiję su tokiu išplėtimu.“;
- c) pridedami šie punktai:
- „t) kuro deginimas – kuro oksidacija, nesvarbu, kaip naudojama šiuo procesu gaminama šilumos, elektros arba mechaninė energija, ir ar vykdoma bet kokia kita su šiuo procesu tiesiogiai susijusi veikla, įskaitant išmetamųjų dujų šlapią valymą;
- u) elektros energijos gamybos įrenginys – įrenginys, kuriuo 2005 m. sausio 1 d. gaminta ar vėliau gaminama trečiosioms šalims parduoti skirta elektros energija ir kuriame nevykdoma jokia kita I priede nurodyta veikla, išskyrus „kuro deginimą“.“;
- 3) 3c straipsnio 2 dalyje žodžiai „11 straipsnio 2 dalyje“ pakeičiami žodžiais „13 straipsnio 1 dalyje“;
- 4) 3g straipsnio 2 dalyje žodžiai „pagal 14 straipsnį priimtų gairių“ pakeičiami žodžiais „14 straipsnyje nurodyto reglamento“;
- 5) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimai

Valstybės narės užtikrina, kad nuo 2005 m. sausio 1 d. jokių įrenginys nevykdytų I priede išvardytos veiklos, kurią vykdamas išmetamos su ja susijusios šiltnamio efektą

sukeliančios dujos, jeigu įrenginio operatorius neturi kompetentingos institucijos pagal 5 ir 6 straipsnį išduoto leidimo arba jeigu įrenginiui pagal 27 straipsnį netaikomi Bendrijos sistemos reikalavimai. Tai taip pat taikoma ir 24 straipsnyje nurodytiems įrenginiams.“;

- 6) 5 straipsnio d dalis pakeičiama taip:

„d) priemonių, numatytų stebėti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją ir teikti ataskaitas laikantis 14 straipsnyje nurodyto reglamento.“;

- 7) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Kompetentinga institucija bent kas penkerius metus peržiūri šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą ir padaro visus reikiamus pakeitimus.“;

- b) 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) stebėsenos planas, kuris atitinka 14 straipsnyje nurodytame reglamente numatytus reikalavimus. Valsybės narės gali leisti operatoriams atnaujinti stebėsenos planus nekeičiant leidimo. Operatoriai pakeistus stebėsenos planus pateikia kompetentingai institucijai, kad ji juos patvirtintų.“;

- 8) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Su įrenginiais susiję pakeitimai

Operatorius kompetentingą instituciją informuoja apie visus numatomus įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimus arba jo pajėgumų išplėtimą, arba žymų jų sumažinimą, dėl ko gali tekti atnaujinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą. Reikiamais atvejais kompetentinga institucija atnaujina leidimą. Jeigu keičiasi įrenginio operatoriaus tapatybė, kompetentinga institucija atnaujina leidimą, kuriame įrašo naujo operatoriaus pavadinimą ir adresą.“;

- 9) 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis

Nuo 2013 m. kasmet išduodamas visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis turi mažėti tolygiai, pradedant skaičiuoti nuo 2008–2012 m. laikotarpio vidurio. Apyvartinių taršos leidimų kiekis turi mažėti mažėja pagal 1,74 % linijinį koeficientą, palyginti su vidutiniu metiniu bendru apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.

Iki 2010 m. birželio 30 d. Komisija paskelbia visą 2013 m. Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį, kuris apskaičiuojamas remiantis bendru apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išdavė arba turi išduoti pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.

Po 2020 m. Komisija peržiūri linijinį koeficientą ir, jei reikia, pateikia pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai, siekiant iki 2025 priimti sprendimą.“;

10) Įterpiamas šis straipsnis:

„9a straipsnis

Viso Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio koregavimas

1. Įrenginiams, kurie pagal 24 straipsnio 1 dalį į Bendrijos sistemą įtraukiami 2008–2012 m., nuo 2013 m. sausio 1 d. išduotinių apyvartinių taršos leidimų kiekis koreguojamas atsižvelgiant į vidutinį metinį apyvartinių taršos leidimų, išduotų tiems įrenginiams jų įtraukimo į sistemą laikotarpiu, kiekį, kuris savo ruožtu koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

2. Jei įrenginiai, kuriais vykdoma I priede išvardytų rūšių veikla, į Bendrijos sistemą įtraukiami tik nuo 2013 m., valstybės narės užtikrina, kad tokių įrenginių operatoriai atitinkamai kompetentingai institucijai pateiktų tinkamai pagrįstus ir nepriklausomai patikrintus emisijos duomenis, kad į juos būtų galima atsižvelgti koreguojant visos Bendrijos išduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičių.

Visi šie duomenys atitinkamai kompetentingai institucijai pateikiami ne vėliau kaip 2010 m. balandžio 30 d., vadovaujantis pagal 14 straipsnio 1 dalį priimtomis nuostatomis.

Jei pateikti duomenys yra tinkamai pagrįsti, kompetentinga institucija ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. juos praneša Komisijai, ir atitinkamai koreguojamas išduotinių apyvartinių taršos leidimų kiekis, pakoreguotas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą. Įrenginių, išmetančių kitas šiltnamio efektą sukeliančias dujas, nei anglies dioksidas, atveju kompetentinga institucija gali pranešti mažesnę išmetamų dujų kiekį pagal jų emisijų mažinimo potencialą.

3. Komisija ne vėliau 2010 m. rugsėjo 30 d. paskelbia 1 ir 2 dalyse minėtus pakoreguotus kiekius.

4. Įrenginiams, kurie pagal 27 straipsnį neįtraukti į Bendrijos sistemą, nuo 2013 m. sausio 1 d. išduotinių visos Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis sumažinamas siekiant atspindėti vidutinę metinę patikrintą šių įrenginių emisiją 2008–2010 m., patikslintą 9 straipsnyje nurodytu linijiniu koeficientu.“;

11) 10 straipsnis pakeičiamas taip:

„10 straipsnis

Apyvartinių taršos leidimų pardavimas aukcione

1. Nuo 2013 m. visus apyvartinius taršos leidimus, išskyrus tuos, kurie suteikiami nemokamai pagal 10a ir 10c straipsnį, valstybės narės parduoda aukcionuose. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija nustato ir paskelbia numatytą aukcionuose parduodamų apyvartinių taršos leidimų kiekį.

2. Visą apyvartinių taršos leidimų, kuriuos kiekviena valstybė narė parduoda aukcione, kiekį sudaro:

a) 88 % visų apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcione, paskirstytų valstybėms narėms dalimis, kurios atitinka tam tikros valstybės narės 2005 m. patikrintą emisijų dalį Bendrijos sistemoje arba 2005–2007 m. laikotarpio vidurkį, pasirenkant didesniąją iš šių dydžių;

b) 10 % visų apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcione, paskirstytų tam tikroms valstybėms narėms siekiant solidarumo ir ekonomikos augimo Bendrijoje; todėl leidimų, kuriuos tos valstybės narės parduoda aukcione pagal a punktą, skaičius padidinamas Ila priede nurodyta procentine dalimi; ir

c) 2 % viso apyvartinių taršos leidimų, kurie bus parduodami aukcionuose, kiekio paskirstomi toms valstybėms narėms, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005 m. buvo bent 20 % mažesnės už normą baziniais metais, kuri joms taikoma pagal Kioto protokolą. Šios procentinės dalies paskirstymas atitinkamoms valstybėms narėms nustatytas IIb priede.

Taikant a punktą, valstybių narių, kurios 2005 m. nedalyvavo Bendrijos sistemoje, apyvartinių taršos leidimų dalis apskaičiuojama naudojant jų pagal 2007 m. Bendrijos sistemą patikrintus emisijų duomenis.

Jei būtina, b ir c punktuose minėti procentiniai dydžiai proporcingai koreguojami taip, kad būtų paskirstyta atitinkamai 10 % ir 2 % apyvartinių taršos leidimų.

3. Valstybės narės turi nustatyti, kaip naudojamos apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione gautos pajamos. Ne mažiau kaip 50 % pajamų, gautų parduodant apyvartinius taršos leidimus aukcione pagal 2 dalį, įskaitant visas pajamas, gautas iš aukcionų pagal tos dalies b ir c punktus, arba šių pajamų vertės finansinis atitiktumu, turėtų būti naudojami viešam ar daugiau iš šių tikslų:

a) mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį, be kita ko finansuojant įnašus į Pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos fondą bei Prisitaijimo fondą, įsteigtą Poznanėje vykusios Konferencijos dėl klimato kaitos (COP 14 ir COP/MOP 4) metu, prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių ir finansuoti mokslinius tyrimus bei technologijų plėtrą ir demonstracinius projektus,

kuriais siekiama mažinti emisijų ir prisitaikyti prie klimato kaitos, įskaitant dalyvavimą iniciatyvose pagal Europos strateginį energetikos technologijų planą ir Europos technologijų platformose;

- b) plėtoti atsinaujinančius energijos išteklius, kad būtų galima įvykdyti Bendrijos išsipareigojimą iki 2020 m. 20 % visos energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir plėtoti kitas technologijas, kuriomis prisidedama pereinant prie saugios ir tvarios ekonomikos, kai išmetami nedideli anglies dioksido kiekiai, ir kurios padeda įvykdyti Bendrijos išsipareigojimą iki 2020 m. 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą;
- c) finansuoti priemones, kuriomis siekiama išvengti miškų kirtimo ir įveisti miškus bei juos atželdinti besivystančiose šalyse, kurios ratifikavo būsimą tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos; perduoti šioms šalims technologijas ir padėti lengviau prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio jose;
- d) padėti skatinti sekvestraciją pasitelkiant miškininkystę Bendrijoje;
- e) užtikrinti aplinkai nežalingą CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą, ypač iš kietą iškastinį kurą deginančių jėgainių ir daugelio pramonės sektorių ir jų pošakių, įskaitant trečiąsias šalis;
- f) skatinti perėjimą prie nedidelį kiekį teršalų išmetančių ir viešojo transporto priemonių;
- g) finansuoti mokslinius tyrimus bei technologijų plėtrą energijos vartojimo efektyvumo ir švarių technologijų srityje tuose sektoriuose, kuriuos apima ši direktyva;
- h) taikyti priemones, skirtas padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir pastatų šiluminę izoliaciją ar suteikti finansinę paramą, siekiant spręsti socialinius klausimus, susijusius su mažesnes ir vidutines pajamas gaunančiais namų ūkiais;
- i) padengti Bendrijos sistemos valdymo administracines išlaidas.

Laikoma, kad valstybės narės įvykdė šios dalies nuostatas, jei jos turi ir įgyvendina fiskalinės arba finansinės paramos politiką, įskaitant visų pirma trečiosiose šalyse, arba vidaus reguliavimo politiką, kuria subalansuojama pirmoje pastraipoje nurodytiems tikslams skirta finansinė parama, sudaranti mažiausiai 50 % pajamų, gautų iš prekybos apyvartiniais taršos leidimais aukcionuose, kaip nurodyta 2 dalyje, įskaitant pajamas iš aukcionų, nurodytas 2 dalies b ir c punktuose.

Valstybės narės pagal Sprendimą Nr. 280/2004/EB teikiamose ataskaitose informuoja Komisiją apie pajamų naudojimą ir veiksmus, kurių imtasi pagal šią dalį.

4. Iki 2010 m. birželio 30 d. Komisija priima reglamentą dėl aukcionų terminų, administravimo ir kitų aspektų, kad jie būtų rengiami atvirai, skaidriai, suderintai ir nediskriminuojant. Siekiant šio tikslo procesas turėtų būti nuspėjamas, ypač kiek tai susiję su aukcionų laiku ir seka bei numatytu pardudamų apyvartinių taršos leidimų kiekiu.

Aukcionai rengiami taip, kad:

- a) operatoriams, visų pirma visoms MVĮ, kurioms taikoma Bendrijos sistema, būtų užtikrinamos visos, sąžiningos ir teisingos galimybės juose dalyvauti;
- b) visiems dalyviams būtų užtikrinama prieiga prie tos pačios informacijos tuo pačiu metu ir kad dalyviai nepakenktų aukcionų sistemos veikimui;
- c) aukcionų rengimas ir dalyvavimas juose būtų ekonomiškai efektyvus ir būtų išvengta nepagrįstų administracinių išlaidų; bei
- d) mažiems teršėjams būtų suteikta prieiga prie apyvartinių taršos leidimų.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Valstybės narės pateikia ataskaitą apie tinkamą kiekvieno aukciono taisyklių, visų pirma sąžiningos ir atviros galimybės dalyvauti, skaidrumo, kainodaros ir techninių bei veiklos aspektų, įgyvendinimą. Šios ataskaitos pateikiamos per mėnesį po įvykusio aukciono ir paskelbiamos Komisijos tinklavietėje.

5. Komisija stebi, kaip veikia Europos anglies dioksido rinka. Kasmet ji pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje aptariama, kaip veikia anglies dioksido rinka, įskaitant aukcionų vykdymą, aptariamas likvidumas ir pardudotų leidimų kiekis. Prireikus valstybės narės užtikrina, kad visa reikiama informacija būtų pateikta Komisijai vėliausiai prieš du mėnesius iki ji priima ataskaitą.“;

12) Įterpiami šie straipsniai:

„10a straipsnis

Nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamoju laikotarpiu Bendrijos taisyklės

1. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija priima visai Bendrijai taikomas ir visiškai suderintas įgyvendinimo priemones dėl apyvartinių taršos leidimų paskirstymo pagal 4, 5, 7 ir 12 dalis, įskaitant 19 dalies suderintam taikymui būtinas nuostatas.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis kiek įmanoma apibrėžiami visos Bendrijos *ex ante* santykiniai taršos rodikliai siekiant užtikrinti, kad leidimai būtų skirstomi skatinant mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas bei naudoti efektyviai energiją vartojančias technologijas, atsižvelgiant į efektyviausius metodus, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, didelio naudingumo termofikaciją, veiksmingą energijos gaminimą iš dujų atliekų, biomasės naudojimą ir anglies dioksido surinkimą, transportavimą bei saugojimą ten, kur yra tokie įrenginiai, ir kad nebūtų skatinama didinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų. Nemokami leidimai jokiai elektros energijos gamybai nesuteikiami, išskyrus 10c straipsnyje numatytus atvejus ir elektrą, gaminamą iš dujų atliekų.

Iš esmės, kiekvienam sektoriui ir jo pošakiui taikomas santykinis taršos rodiklis apskaičiuojamas nuo galutinio produkto, o ne nuo žaliavų, siekiant, kad per visą atitinkamo sektoriaus arba jo pošakio gamybos procesą būtų kuo labiau sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir padidėtų energijos naudojimo efektyvumas.

Apibrėždama principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius.

Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas privaloma sumažinti tiek, kiek ir Bendrijoje, Komisija peržiūri tas priemones ir numato, kad nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami tik tuomet, kai tai visiškai pagrįsta atsižvelgiant į tą susitarimą.

2. Apibrėžiant principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių ar jų pošakių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, išieiti tašku nurodomos 10 % veiksmingiausių sektoriaus arba jo pošakio įrenginių Bendrijoje vidutinės eksploataavimo charakteristikos 2007–2008 m. Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius ir jų pošakius.

14 ir 15 straipsniuose nurodytuose reglamentuose nustatomos suderintos su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis pramoninių procesų metu susijusių stebėsenos, atskaitų teikimo ir tikrinimo taisyklės, skirtos *ex ante* santykinų taršos rodiklių nustatymui.

3. Pagal 4 ir 8 dalis ir nepaisant 10c straipsnio, elektros energijos gamybos įrenginiams, anglies dioksido surinkimo įrenginiams, transportavimo vamzdynams arba saugykloms nemokami apyvartiniai taršos leidimai nesuteikiami.

4. Šilumos gamybai ar vėsinimui nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami centriniam šildymui ir didelio naudingumo termofikacijai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/8/EB, siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą paklausą. Po 2013 m. kiekvienais metais bendras minėtiems įrenginiams tokiai šilumos gamybai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

5. Didžiausias metinis apyvartinių taršos leidimų skaičius, pagal kurį apskaičiuojamas leidimų skaičius įrenginiams, kurių neapima 3 dalis ir kurie nėra nauji rinkos dalyviai, negali viršyti šios sumos:

- viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 straipsnį, padauginto iš bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, įtrauktų į Bendrijos sistemą 2008–2012 m., dalies, kurią išmetė įrenginiai, kurių neapima 3 dalis; ir
- bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, kurie į Bendrijos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m. ir kurių neapima 3 dalis, pakoreguoto taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Prireikus taikomas bendras, įvairius sektorius apimantis pataisos koeficientas.

6. Valstybės narės taip pat gali priimti finansines priemones, skirtas sektoriams arba jų pošakiams, kuriems, kaip nustatyta, gresia didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, susijusi su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija dėl kurios kylančioms sąnaudoms įtakos turėjo elektros kainos, siekiant kompensuoti šias sąnaudas, jei remiamasi taikomomis ir priimamomis šios srities valstybės pagalba reglamentuojančiomis taisyklėmis.

Šios priemonės paremtos netiesioginių CO₂ emisijų vienam produkcijos vienetui taršos rodikliais. Šie taršos rodikliai apskaičiuojami atitinkamam sektoriui ar jo pošakiui pagal elektros energijos kiekį, suvartotą vienam produkcijos vienetui, naudojant veiksmingiausias turimas technologijas, ir CO₂ emisijas, siejamas su atitinkamu Europos elektros energijos produkcijos mišiniu.

7. Penki procentai viso Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 ir 9a straipsnius 2013–2020 m. laikotarpiui, atidedami naujiems rinkos dalyviams – tai didžiausias leidimų kiekis, kurį galima paskirstyti naujiems rinkos dalyviams vadovaujantis pagal šio straipsnio 1 dalį priimtomis taisyklėmis. Valstybės narės parduoda aukcione Bendrijos rezervo apyvartinius taršos leidimus, kurie 2013–2020 m. nei paskirstomi naujiems rinkos dalyviams, nei naudojami pagal šio straipsnio 8, 9 ar 10 dalį, pagal 10 straipsnio 2 dalį atsižvelgiant į tai, kokia šio rezervo dalimi pasinaudojo įrenginiai valstybėse narėse, ir pagal 10 straipsnio 4 dalį ir atitinkamas įgyvendinimo nuostatas nustatant aukciono sąlygas ir laiką.

Paskirstytų apyvartinių taršos leidimų kiekis koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Naujų rinkos dalyvių vykdomai elektros energijos gamybos veiklai nemokami leidimai nesuteikiami.

Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija priima suderintas naujo rinkos dalyvio sąvokos taikymo taisykles, pirmiausia kiek tai susiję su sąvoka „didelis išplėtimas“.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

8. Iki 2015 m. gruodžio 31 d. naujiems rinkos dalyviams skirtame rezerve pateikiama ne daugiau kaip 300 mln. apyvartinių taršos leidimų, skirtų padėti skatinti ne daugiau kaip 12 komercinių, Sąjungos teritorijoje vykdomų CO₂ surinkimo ir geologinio saugojimo demonstravimo projektų statybą ir eksploatavimą bei skatinti novatoriškų atsinaujinančių energijos šaltinių technologijų demonstravimo projektus.

Suteikiami apyvartiniai taršos leidimai, skirti remti demonstravimo projektus, pagal kuriuos siekiama geografinio požiūriu subalansuotose vietovėse plėtoti daug plataus pobūdžio CO₂ surinkimo ir saugojimo bei novatoriškų energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių technologijų, kurios kol kas dar nėra komerciškai rentabilios. Leidimai skiriami pagal patikrintą CO₂ kiekį, kuris nebuvo išmestas.

Projektai atrenkami remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais, į kuriuos įtraukiami reikalavimai dalintis žiniomis. Tie kriterijai ir sąlygos priimami pagal 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu ir pateikiami visuomenei.

Apyvartiniai taršos leidimai atidedami trečioje pastraipoje nurodytus kriterijus atitinkantiems projektams. Valstybės narės Parama šioms projektams skiriama per valstybės nares, ji papildo žymų įrenginio operatoriaus skiriamą bendrą finansavimą. Juos taip pat galėtų bendrai finansuoti atitinkama valstybė narė, o taip pat jie turėtų būti finansuojami kitomis priemonėmis. Joks projektas negauna šiuo mechanizmu teikiamos paramos, viršijančios 15 % visų šiam tikslui skirtų apyvartinių taršos leidimų. Į šiuos apyvartinius taršos leidimus atsižvelgiama pagal 7 dalį.

9. Lietuva, kuri pagal Protokolo Nr. 4 dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje, kuris pridėtas prie 2003 m. Stojimo akto, 1 straipsnį įsipareigojo iki 2009 m. gruodžio 31 d. uždaryti Ignalinos atominės elektrinės 2-ąjį bloką, gali prašyti pagal 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą reglamentą aukcionuose parduoti apyvartinių taršos leidimų iš naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo, jeigu Lietuvos bendras patikrintas emisijų kiekis 2013–2015 m. pagal Bendrijos sistemą viršija Lietuvos įrenginiams išduotų nemokamų apyvartinių taršos leidimų, skiriamų elektros gamybos metu išsiskyrusioms emisijoms tuo laikotarpiu, sumą ir tris aštuntadalius apyvartinių taršos leidimų, kuriuos Lietuva parduoda aukcionuose 2013–2020 m. laikotarpiui. Didžiausias leidimų skaičius gaunamas iš to laikotarpio perteklinių emisijų, jeigu šis perteklius atsirado dėl didesnio elektros energijos gamybos metu išmetamo dujų kiekio, atėmus kiekį, kuriuo šioje valstybėje narėje 2008–2012 m. suteikti leidimai viršijo patikrintą teršalų kiekį, pagal Bendrijos sistemą skiriamą Lietuvai tuo laikotarpiu. Į šiuos apyvartinius taršos leidimus atsižvelgiama pagal 7 dalį.

10. Valstybės narės, kurių elektros tinklai sujungti su Lietuva ir kurios 2007 m. iš Lietuvos importavo daugiau kaip 15 % savo suvartojamos elektros energijos, ir kuriose dujų emisijos padidėjo dėl investicijų į naują elektros gamybą, *mutatis mutandis* gali taikyti 9 dalį, laikydamosi toje dalyje nustatytų sąlygų.

11. Laikantis 10b straipsnio, pagal šio straipsnio 4–7 dalis nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius 2013 m. yra 80 % leidimų skaičiaus, nustatyto taikant 1 dalyje minėtas priemones, o vėliau, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius mažėja kiekvienais metais vienodomis dalimis, taigi 2020 m. suteikiama 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.

12. Laikantis 10b straipsnio 2013 m. ir kiekvienais tolesniais metais iki 2020 m. įrenginiams sektoriuose arba jų pošakiuose, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, pagal 1 dalį nemokamai suteikiama iki 100 % pagal 1 dalį nustatyto apyvartinių taršos leidimų skaičiaus.

13. Ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d., o vėliau kas penkerius metus Komisija po diskusijų Europos Vadovų Taryboje nustato 12 dalyje nurodytų sektorių arba jų pošakių sąrašą, remdamasi 14–17 dalyse nurodytais kriterijais.

Kiekvienais metais Komisija savo iniciatyva arba valstybės narės prašymu, įtraukia sektorių arba jo pošakį į pirmoje pastraipoje nurodytą sąrašą, jei analitinėje ataskaitoje gali būti įrodyta, kad šis sektorius arba jo pošakis atlikus pakeitimus, kurie turėjo didelės įtakos šio sektoriaus ar jo pošakio vykdomai veiklai, atitinka 14–17 dalyse nurodytus kriterijus.

Šio straipsnio įgyvendinimo tikslais Komisija konsultuojasi su valstybėmis narėmis, atitinkamais sektoriais arba jų pošakiais ir kitais atitinkamais suinteresuotais subjektais.

Tokios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

14. Siekdama nustatyti 12 dalyje nurodytus sektorius arba jų pošakius Komisija Bendrijos lygmeniu įvertina, koku mastu atitinkamas sektorius ar jo pošakis pagal suskirstymo lygį gali perkelti reikalingų apyvartinių taršos leidimų tiesiogines sąnaudas ir įgyvendinus šią direktyvą dėl padidėjusios elektros energijos kainų susidariusias netiesiogines sąnaudas į produktų kainas neperleisdamas didelės rinkos dalies ne Bendrijoje esantiems įrenginiams, išmetantiems daugiau anglies dioksido. Šie vertinimai grindžiami vidutine anglies dioksido kaina, nurodyta Komisijos poveikio vertinime pridėtame prie ES tikslų, susijusių su klimato kaita ir atsinaujinančiais energijos šaltiniais, įgyvendinimo iki 2020 m. paketo, ir, sektorių arba jų pošakių prekybos, gamybos ir pridėtinės vertės paskutinių trejų metų duomenimis, jei tokių duomenų yra.

15. Laikoma, kad sektoriuje ar jo pošakyje esama didelės anglies dioksido nuotėkio rizikos, jei:

- a) dėl šios direktyvos įgyvendinimo atsirandančių papildomų sąnaudų tiesiogiai ar netiesiogiai labai padidėtų gamybos sąnaudos, apskaičiuojamos kaip bendrosios pridėtinės vertės dalis, mažiausiai 5 %; ir
- b) prekybos su trečiosiomis šalimis intensyvumas apibrėžiamas kaip bendros eksporto į valstybes, kurios yra trečiosios šalys, vertės ir importo iš trečiųjų šalių, vertės santykis su Bendrijos bendra rinkos apimtimi (metinė apyvarta ir bendra importo iš trečiųjų šalių vertė) yra didesnis kaip 10 %.

16. Nepaisant 15 dalies nuostatų, laikoma, kad sektoriuje ar jo pošakyje taip pat esama didelės anglies dioksido nuotėkio rizikos, jei:

- a) dėl šios direktyvos įgyvendinimo atsirandančių papildomų sąnaudų tiesiogiai ar netiesiogiai labai padidėtų gamybos sąnaudos, apskaičiuojamos kaip bendrosios pridėtinės vertės dalis, mažiausiai 30 %; arba
- b) jei prekybos su trečiosiomis šalimis intensyvumas apibrėžiamas kaip bendros eksporto į valstybes, kurios yra trečiosios šalys, vertės ir importo iš trečiųjų šalių, vertės santykis su Bendrijos bendra rinkos apimtimi (metinė apyvarta ir bendra importo iš trečiųjų šalių vertė) yra didesnis kaip 30 %;

17. 13 dalyje nurodytas sąrašas gali būti papildomas atlikus kokybinį vertinimą, atsižvelgiant į šiuos kriterijus, jei turimi atitinkami duomenys:

- a) kiek galima būtų sumažinti atskirų atitinkamo sektoriaus ir (arba) jo pošakių įrenginių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas arba elektros energijos suvartojimą, prireikus atsižvelgiant į gamybos išlaidų padidėjimą, kurį gali sukelti susijęs investavimas, pavyzdžiui, taikant veiksmingiausias metodus;
- b) dabartines ir planuojamas rinkos savybes, įskaitant atvejus, kai prekybos intensyvumo ar tiesioginio ir netiesioginio kainų padidėjimo rodikliai priartėja prie 16 dalies antroje pastraipoje nurodytos vienos iš ribų;
- c) pelno maržas, kaip galimą sprendimų dėl ilgalaikių investicijų ir (arba) vietos pakeitimo rodiklį.

18. 13 dalyje nurodytas sąrašas nustatomas atsižvelgus (jei yra reikiamų duomenų) į:

- a) kiek trečiosios šalys, gaminančios didelę dalį pasaulio produktų sektoriuje, kuriame laikoma, kad esama didelės anglies dioksido sklaidos rizikos, tvirtai įsipareigoja

per tą patį laikotarpį ir panašia apimtimi kaip ir Bendrijoje sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas atitinkamuose sektoriuose, ir

- b) kiek šiose valstybėse esančių įrenginių anglies dioksido emisijos yra panašios kaip Bendrijoje.

19. Nemokami apyvartiniai taršos leidimai neskiriami įrenginiui, kuris nutraukė veiklą, išskyrus tuomet, kai operatorius kompetentingai institucijai įrodo, kad tas įrenginys atnaujins gamybą per apibrėžtą ir pagrįstą laikotarpį. Laikoma, kad įrenginiai, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimo galiojimas baigėsi ar buvo atšauktas, ir įrenginiai, kurių veikla ar veiklos atnaujinimas techniškai neįmanomas, nutraukė veiklą.

20. Komisija tarp priemonių, priimtų pagal 1 dalį, įrašo priemones apibrėžti įrenginiams, kurie iš dalies nutraukia veiklą ar itin sumažina savo pajėgumus, ir, jei reikia, atitinkamai pritaiko jiems išduodamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių.

10b straipsnis

Priemonės tam tikriems daug energijos vartojantiems sektoriams remti anglies dioksido nutekėjimo atveju

1. Ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. Komisija, atsižvelgdama į tarptautinių derybų rezultatus ir tai, kiek dėl jų sumažės pasaulinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, taip pat pasitarusi su visais reikiama socialiniais partneriais, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia analitinę ataskaitą, kurioje įvertina padėtį daug energijos suvartojančiuose sektoriuose ar jų pošakiuose, kuriems, kaip nustatyta, būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika. Kartu pateikiami visi reikiami pasiūlymai, pavyzdžiui:

- a) pakoreguoti tiems sektoriams ar jų pošakiams pagal 10a straipsnį nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų dalį;
- b) įtraukti į Bendrijos sistemą produktų, gaminamų pagal 10a straipsnį nustatytuose sektoriuose ar jų pošakiuose, importuotojus;
- c) įvertinti anglies dioksido nutekėjimo poveikį valstybių narių energijos saugumui, ypač kai elektros jungtys su likusia Sąjungos dalimi nepakankamos ir kai esama elektros jungčių su trečiosiomis šalimis, ir su tuo susijusias priemones.

Vertinant, kokios priemonės yra tinkamos, be kita ko atsižvelgiama į bet kokius įpareigojančius sektorių susitarimus, kuriuos įgyvendinant pasaulinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekis mažėja tiek, kad būtų galima veiksmingai kovoti su klimato kaita, ir kuriuos galima stebėti, tikrinti ir taikyti privalomas vykdymo užtikrinimo priemones.

2. Komisija ne vėliau kaip 2011 m. kovo 31 d. įvertina, ar priimti sprendimai dėl sektorių ir jų pošakių pagal 1 dalį gautamų nemokamų apyvartinių taršos leidimų dalies, įskaitant pagal 10a straipsnio 2 dalį iš anksto nustatytų rodiklių poveikį, gali daryti žymų poveikį apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės turi parduoti pagal 10a straipsnio 2 dalį, kiekiui, palyginti su galimybe, kad 2020 m. visi apyvartinių taršos leidimai būtų parduodami visiems sektoriams. Komisija prireikus pateikia atitinkamus pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai, atsižvelgdama į tų pasiūlymų galimą poveikį paskirstymui.

10c straipsnis

Galimybė pereinamuoju laikotarpiu gauti nemokamų leidimų elektros energijos gamybai modernizuoti

1. Kaip išimtį 10a straipsnio 1–5 dalims valstybės narės gali išduoti pereinamojo laikotarpio nemokamus apyvartinius taršos leidimus elektros energiją gaminantiems įrenginiams, veikiantiems 2008 m. gruodžio 31 d., arba įrenginiams, kurių investicijos praktiškai pradėtos tą pačią dieną, jei tenkinama viena iš šių sąlygų:

- nacionalinis elektros energijos tinklas 2007 m. nebuvo tiesiogiai ar netiesiogiai sujungtas su tarpusavyje sujungtų tinklų sistema, kurią valdo Elektros perdavimo koordinavimo sąjunga (UCTE);
- arba jei tik 2007 m. nacionalinis elektros energijos tinklas buvo tiesiogiai ar netiesiogiai sujungtas su tinklu, kurį valdo UCTE, vienintele mažiau negu 400 MW galingumo linija; arba
- arba jei 2006 m. daugiau, nei 30 % elektros energijos buvo pagaminta iš vienos rūšies iškastinio kuro ir bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui rinkos kainomis neviršijo 50 % Bendrijos vidutinio bendrojo vidaus produkto rinkos kainos vienam gyventojui.

Susijusi valstybė narė pateikia Komisijai nacionalinį investicijų planą, pagal kurį siekiama modifikuoti ir tobulinti infrastruktūrą ir švarias technologijas. Nacionaliniame plane taip pat turi būti numatyta įvairinti energijos išteklių derinį bei tiekimo šaltinius tokia dalimi, kuri bent kuo labiau atitiktų nemokamų apyvartinių taršos leidimų rinkos vertę pagal planuojamas investicijas, atsižvelgdama į poreikį kuo labiau riboti tiesiogiai susijusius kainų padidėjimus. Atitinkama valstybė narė kiekvienais metais pateikia Komisijai ataskaitą apie investicijas į infrastruktūros tobulinimą ir švarias technologijas. Investicijos, atliktos nuo 2009 m. birželio 25 d., galėtų būti priskiriamos šiam tikslui.

2. Nemokami pereinamojo laikotarpio leidimai atimami iš apyvartinių taršos leidimų dalies, kuriuos kitu atveju atitinkama valstybė narė pagal 10 straipsnio 2 dalį parduotų aukcione, skaičiaus. 2013 m. visi nemokami pereinamojo laikotarpio leidimai negali viršyti 70 % vidutinio patikrintų metinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų 2005–2007 m. iš tokių elektros gamintojų, ta suma kuri

atitinka bendrą galutinį nacionalinį susijusios valstybės suvartojimą, ir vėliau laipsniškai mažėja iki 2020 m., kuomet nemokami apyvartiniai taršos leidimai nebus teikiami. Valstybių narių, kurios 2005 m. nedalyvavo Bendrijos sistemoje, atitinkamas emisijų kiekis apskaičiuojamas naudojant jų 2007 m. Bendrijos sistemos patikrintas emisijas.

Suinteresuota valstybė narė gali nustatyti, kad susijusio įrenginio operatorius pagal šį straipsnį išduotus apyvartinius taršos leidimus gali naudoti tik atsisakydamas apyvartinių taršos leidimų pagal 12 straipsnio 3 dalį to paties įrenginio šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijai tais metais, kuriems išduoti apyvartiniai taršos leidimai.

3. Apyvartiniai taršos leidimai operatoriams išduodami atsižvelgiant į leidimus pagal patikrintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas 2005–2007 m. arba *ex ante* veiksmingumo rodiklį, kuris grindžiamas pakoreguotu šiltnamio efektą sukeliančių dujų požūriū veiksmingiausios elektros energijos gamybos, kuri įeina į Bendrijos įrenginių, naudojančių skirtingą kurą, sistemą, emisijų kiekio vidurkiu. Paskirstymas gali atspindėti suinteresuotosios valstybės narės elektros energijos gamyboje naudojamo skirtingo kuro dalis. Vadovaudamasi 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta reguliavimo procedūra Komisija nustato gaires, kad būtų užtikrinta, jog pagal leidimų išdavimo metodologiją nebūtų netinkamai pažeidžiama konkurencija ir būtų sumažintas neigiamas paskatų mažinti emisijas poveikis.

4. Bet kuri valstybės narė, kuri vadovaujasi šio straipsnio nuostatomis, reikalauja, kad lengvatomis besinaudojantys elektros energijos gamintojai ir tinklo operatoriai kas 12 mėnesių pateiktų savo nacionaliniame plane minimų investicijų įgyvendinimo ataskaitą. Valstybės narės praneša apie tai Komisijai bei skelbia šias ataskaitas viešai.

5. Bet kuri valstybė narė, kuri ketina išduoti apyvartinius taršos leidimus pagal šį straipsnį, ne vėliau kaip 2011 m. rugsėjo 30 d. pateikia Komisijai paraišką, kurioje būtų išdėstyta siūloma leidimų skirstymo metodologija ir atskiri leidimai. Paraiškoje turi būti:

- įrodymų, kad valstybė narė atitinka bent vieną iš 1 straipsnyje nurodytų sąlygų;
- į paraišką įtrauktų įrenginių sąrašas ir kiekvienam įrenginiui pagal 3 dalį ir Komisijos gaires išduotinių apyvartinių taršos leidimų skaičius;
- nacionalinis planas, nurodytas 1 dalies antroje pastraipoje;
- pagal nacionalinį planą planuojamų investicijų stebėsenos ir įgyvendinimo nuostatos;
- informacija, rodanti, kad leidimais nesukuriama nepagrįsto konkurencijos iškraipymo.

6. Komisija, atsižvelgdama į 5 dalyje nustatytus elementus, įvertina paraišką ir gali ją ar bet kurį jos aspektų atmeti per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai buvo gauta reikiama informacija.

7. Likus dvejiems metams iki laikotarpio, kurio metu valstybės narės gali išduoti pereinamojo laikotarpio nemokamą leidimą elektros energiją gaminantiems įrenginiams, veikiančiams 2008 m. gruodžio 31 d., pabaigos, Komisija įvertina nacionalinio plano įgyvendinimo pažangą. Jei Komisija, atitinkamos valstybės narės prašymu, įvertina, kad reikia galimo šio laikotarpio pratęsimo, ji Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti tinkamus pasiūlymus, įskaitant sąlygas, kurias reikia įvykdyti pratęsus šį laikotarpį.“;

13) 11 ir 11a straipsniai pakeičiami taip:

„11 straipsnis

Nacionalinės įgyvendinimo priemonės

1. Iki 2011 m. rugsėjo 30 d. kiekviena valstybė narė paskelbia ir pateikia Komisijai jos teritorijoje esančių įrenginių, kuriems taikoma ši direktyva, sąrašą ir kiekvienam jos teritorijoje esančiam įrenginiui nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, apskaičiuotą pagal 10a straipsnio 1 dalyje ir 10c straipsnyje nurodytas taisykles.

2. Ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 28 d. kompetentingos institucijos išduoda tais metais paskirstytinus apyvartinius taršos leidimus, kurių skaičius nustatomas pagal 10, 10a ir 10c straipsnius.

3. Valstybės narės pagal 2 dalį negali išduoti nemokamų apyvartinių taršos leidimų tiems įrenginiams, kuriuos Komisija atsisakė įrašyti į 1 dalyje nurodytą sąrašą.

11a straipsnis

Projektų veiklos PTMV ir TMV naudojimas Bendrijos sistemoje, kol įsigalios tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos

1. Nedarant poveikio 28 straipsnio 3 ir 4 dalių taikymui, taikomos šio straipsnio 2–7 dalys.

2. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m., arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, tai jie gali paprašyti kompetentingos institucijos, kad PTMV ir TMV, suteikti už emisijų mažinimą iki 2012 m., pagal projektų tipus, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, būtų iškeisti į apyvartinių taršos leidimus, kurie galios nuo 2013 m.

Gavusi prašymą, iki 2015 m. kovo 31 d. kompetentinga institucija atlieka tokį iškeitimą.

3. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m., arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, tai kompetentingos institucijos leidžia jiems iki 2013 m. užregistruotų projektų PTMV ir TMV, suteiktus už emisijų mažinimą nuo 2013 m., iškeisti į apyvartinius taršos leidimus, kurie galios nuo 2013 m.

Pirma pastraipa taikoma visiems projektų PTMV ir TMV tipams, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti.

4. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m. laikotarpiu, arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, tai kompetentingos institucijos leidžia jiems PTMV, suteiktus už emisijų mažinimą nuo 2013 m., iškeisti į apyvartinius taršos leidimus, gautus pagal naujus projektus, pradėtus įgyvendinti MIŠ nuo 2013 m.

PTMV, susijusiems su visais projektų tipais, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, pirmą pastraipą taikoma iki 2020 m. arba kol tos šalys ratifikuos reikiamą susitarimą su Bendrija, žiūrint kas įvyks anksčiau.

5. Jei operatoriai ar orlaivių naudotojai neišnaudoja visų PTMV ir TMV, kuriuos valstybės narės jiems leido naudoti 2008–2012 m., arba jei pagal 8 dalį suteikiama teisė naudoti kreditus, ir jei derybos dėl tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos nebaigiamos iki 2009 m. gruodžio 31 d., tai už projektus arba kitą išmetamųjų teršalų mažinimo veiklą gauti kreditai gali būti naudojami Bendrijos sistemoje remiantis su trečiosiomis šalimis sudarytais susitarimais, kuriuose apibrėžtas jų naudojimas. Pagal šiuos susitarimus operatoriai gali naudoti už projektų veiklą šiose trečiojoje šalyse gautus kreditus savo išpareigojimams pagal Bendrijos sistemą vykdyti.

6. 5 dalyje nurodytuose susitarimuose numatoma Bendrijos sistemoje naudoti kreditus, susijusius su projektų tipais, kuriuos 2008–2012 m. pagal Bendrijos sistemą buvo galima naudoti, įskaitant atsinaujinančią energiją naudojančiomis arba tausiomis technologijomis, kurios skatina technologijų perdavimą ir tvarų vystymąsi. Šiuose susitarimuose taip pat gali būti numatyta naudoti kreditus pagal projektus, kurių plane numatytas bazinis emisijų kiekis yra mažesnis už emisijas, kurioms pagal 10a straipsnyje numatytas priemonės išduodami nemokami leidimai, arba mažesnis už Bendrijos teisės aktuose nustatytą emisijų normą.

7. Kai bus sudarytas tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos, nuo 2013 m. sausio 1 d. Bendrijos sistemoje galės būti naudojami tik projektų kreditai iš tų susitarimą ratifikavusių trečiųjų šalių.

8. Visiems esamiems operatoriams leidžiama naudotis kreditais 2008–2020 m. laikotarpiu neviršijant jiems per 2008–2012 m. laikotarpį leisto naudoti kreditų kiekio arba kiekio, atitinkančio procentinę dalį, kuri yra ne mažesnė kaip 11 % jiems per 2008–2012 m. laikotarpį išduotų apyvarinių taršos leidimų, žiūrint kuris kiekis yra didesnis.

Operatoriai naudojami didesniu kiekiu kreditų negu pirmoje pastraipoje nustatyta 11 % riba neviršydami tam tikro kiekio, kad jų bendras nemokamų leidimų skaičius 2008–2012 m. laikotarpiu ir visi projektui skiriami kreditai atitiktų tam tikrą procentinę jų patikrintų emisijų dalį 2005–2007 m. laikotarpiu.

Nauji rinkos dalyviai, įskaitant 2008–2012 m. laikotarpio naujus rinkos dalyvius, kurie 2008–2012 m. negavo nei nemokamų apyvarinių taršos leidimų, nei teisės naudotis PTMV ir TMV kreditais, ir nauji sektoriai gali naudotis kreditais neviršydami kiekio, atitinkančio procentinę dalį, kuri negali būti mažesnė kaip 4,5 % jų per 2013–2020 m. laikotarpį patikrintų emisijų. Orlaivių naudotojai gali naudotis kreditais neviršydami kiekio, kuris atitinka tam tikrą procentinę dalį, kuri negali būti mažesnė kaip 1,5 % jų per 2013–2020 m. laikotarpį patikrintų išmetamųjų teršalų.

Turi būti priimtos priemonės, skirtos nustatyti tikslias procentines dalis, taikytinas pagal pirmą, antrą ir trečią pastraipus. Bent vienas trečdalis papildomo kiekio, skirtino esamiems operatoriams viršijant pirmą procentinę dalį, nurodytą pirmoje pastraipoje, išduodamas tiems operatoriams, kurie 2008–2012 m. laikotarpiu panaudojo vidutiniškai mažiausią visų nemokamų apyvarinių taršos leidimų ir projekto kreditų kiekį.

Tos priemonės turi užtikrinti, kad bendras suteiktų kreditų naudojimas neviršytų 50 % visos Bendrijos esamų sektorių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų su mažinimo žemiau 2005 m. lygio pagal Bendrijos sistemą 2008–2020 m. laikotarpiu ir 50 % visos Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų su mažinimo žemiau 2005 m. lygio naujiems sektoriams ir aviacijai nuo įtraukimo į Bendrijos sistemą iki 2020 m.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

9. Nuo 2013 m. sausio 1 d. gali būti taikomos priemonės siekiant apriboti specialių kreditų pagal projektų tipus naudojimą.

Pagal tas priemones taip pat nustatoma data, nuo kurios kreditų pagal 1–4 dalį naudojimas turi būti suderintas su šiomis priemonėmis. Anksčiausia data yra šeši mėnesiai nuo priemonių priėmimo arba vėliausiai treji metai nuo priemonių priėmimo.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Komisija apsvarsto, ar ji pateiks komitetui tokių priemonių, kurių būtų imamasi valstybės narės prašymu, projektą.“;

14) 11b straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Bendrija ir jos valstybės narės leidžia vykdyti projekto veiklą tik jei visų projekto dalyvių būstinė yra šalyje, pasirašiusioje tarptautinį susitarimą dėl tokių projektų, arba šalyje, ar federalinei valdžiai atskaitingame arba regioniniame administraciniame vienetė, susijusiame su Bendrijos sistema pagal 25 straipsnį.“;

15) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„1a. Komisija iki 2010 m. gruodžio 31 d. išnagrinėja, ar apyvarinių taršos leidimų rinka pakankamai apsaugota nuo prekybos, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ar nuo manipuliavimo rinka ir, jei reikia, pateikia pasiūlymų dėl tokios apsaugos užtikrinimo. 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (*) atitinkamos nuostatos su tam tikrais pakeitimais turi būti taikomos prekybai žaliavomis.

(*) OL L 96, 2003 4 12, p. 16.“;

b) įterpiama ši dalis:

„3a. Pareiga išduoti apyvarinių taršos leidimą netaikoma emisijoms, kurios, kaip patvirtinta, surenkamos ir nugabenamos nuolatiniame saugojimui į saugyklą, turinčią galiojantį pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo išduotą leidimą (*).

(*) OL L 140, 5.6.2009, p. 114“;

c) pridedama ši dalis:

„5. 1 ir 2 dalys taikomos nedarant poveikio 10c straipsnio taikymui.“;

16) 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Apyvarinių taršos leidimų galiojimas

1. Nuo 2013 m. sausio 1 d. išduoti apyvariniai taršos leidimai galioja emisijai per aštuonerių metų laikotarpį, pradedamą skaičiuoti nuo 2013 m. sausio 1 d.

2. Po keturių mėnesių nuo kiekvieno 1 dalyje nurodyto laikotarpio pradžios kompetentinga institucija panaikina nebegaliojančius apyvartinius taršos leidimus, kurių nebuvo atsisakyta ir kurie nebuvo panaikinti pagal 12 straipsnį.

Valstybės narės išduoda apyvartinius taršos leidimus asmenims einamajam laikotarpiui, pakeičiančius visus jų turimus apyvartinius taršos leidimus, kurie yra panaikinami pagal pirmąją pastraipą.“;

17) 14 straipsnis pakeičiamas taip:

„14 straipsnis

Emisijos stebėjimas ir ataskaitų apie ją teikimas

1. Iki 2011 m. gruodžio 31 d. Komisija priima IV priede nustatytais stebėjimo ir ataskaitų teikimo principais grindžiamą reglamentą dėl emisijos stebėjimo ir ataskaitų apie ją teikimo, o prireikus ir dėl duomenų apie I priede išvardytų rūšių, kurioms vykdoma tonų vienam kilometrui duomenų stebėseną ir teikiamos ataskaitos teikimo taikyti 3e arba 3f straipsnius, veiklą teikimo; jame nustatytuose kiekvienių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos stebėjimo ir ataskaitų apie ją teikimo reikalavimuose nurodomas galimas tų dujų poveikis visuotiniam atsilimui.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

2. 1 dalyje nurodytame Reglamente atsižvelgiama į tiksliausius bei naujausius turimus mokslinius duomenis, ypač TKKK duomenis, be to, operatoriams gali būti nustatyti reikalavimai teikti ataskaitas apie emisijas, siejamas su prekių gamyba daug energijos suvartojančiose pramonės šakose, kurioms tenka konkuruoti tarptautiniu lygiu. Tame reglamente gali taip pat būti reikalavimai atlikti nepriklausomą šios informacijos patikrinimą.

Į šiuos reikalavimus gali būti įtrauktas reikalavimas teikti ataskaitas apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas gaminant elektros energiją, kurioms taikoma Bendrijos sistema ir kurios susijusios su tokių prekių gamyba.

3. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus kalendoriniams metams kiekvienas įrenginio arba orlaivio naudotojas 1 dalyje nurodytame reglamente nustatyta tvarka vykdytų stebėseną ir kompetentingai institucijai pateiktų ataskaitą apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją per tuos metus iš įrenginio.

4. 1 dalyje nurodytas reglamentas gali apimti automatizuotų sistemų naudojimo ir keitimosi duomenimis formatų reikalavimus, siekiant suderinti pranešimus apie stebėjimo planą, taip pat emisijos ir tikrinimo veiklos tarp operatoriaus, tikrintojų ir atsakingų institucijų metinės ataskaitos reikalavimus.“;

18) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„**Tikrinimas ir akreditavimas**“;

b) įterpiamos šios pastraipos:

„Iki 2011 m. gruodžio 31 d. Komisija priima reglamentą dėl emisijos ataskaitų tikrinimo remdamasi V priede nustatytais principais ir dėl tikrintojų akreditavimo ir priežiūros. Jame nustatomos akreditavimo, akreditavimo panaikinimo, abipusio pripažinimo ir akreditavimo institucijų tarpusavio priežiūros sąlygos, kiek tai reikalinga.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.“;

19) Įterpiamas šis straipsnis:

„15a straipsnis

Keitimasis informacija ir profesinė paslaptis

Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad visi sprendimai ir ataskaitos, susiję su apyvartinių taršos leidimų kiekiu ir jų paskirstymu bei emisijų stebėseną, informavimu ir tikrinimu, bus nedelsiant skelbiami tokiu būdu, kad visiems vienodomis sąlygomis būtų užtikrinama prieiga.

Informacija, sudaranti profesinę paslaptį, negali būti atskleista jokiam kitam asmeniui arba valdžios institucijai, išskyrus atvejus, numatytus taikomuose įstatymuose, taisyklėse ar administracinėse nuostatose.“;

20) 16 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Už perteklinę emisiją skiriama bauda, susijusi su apyvartiniais taršos leidimais, išduotais nuo 2013 m. sausio 1 d., didinama pagal Europos vartotojų kainų indeksą.“;

21) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nuo 2012 m. sausio 1 d. išduoti apyvartiniai taršos leidimai laikomi Bendrijos registre, skirtame vykdyti veiksmus, susijusius su valstybėse narėse sukurtų įrašų tvarkymu ir apyvartinių taršos leidimų paskyrimu, atsisakymu arba panaikinimu pagal Komisijos reglamentą, nurodytą 3 dalyje.

Kiekviena valstybė narė turi turėti galimybę atlikti veiksmus, kuriems suteikti leidimai pagal JTBBKKK arba Kioto protokolą.“;

b) įterpiama ši dalis:

„4. 3 dalyje nurodytame Reglamente dėl standartizuotos ir saugios registrų sistemos nustatomos tinkamos sąlygos, kad Bendrijos registre būtų atliekami sandoriai ir kitos operacijos, reikalingos 25 straipsnio 1b dalyje minimiems susitarimams įgyvendinti. Tame reglamente taip pat reglamentuojami pasikeitimo ir incidentų valdymo Bendrijos registre veiksmai, susiję su šio straipsnio 1 dalimi. Jame nustatomos tinkamos sąlygos, kad Bendrijos registre būtų užtikrinama, jog valstybės narės galėtų imtis iniciatyvų, kuriomis siekiama didinti veiksmingumą, gerinti administracinių išlaidų valdymą ir kokybės kontrolės priemones.“;

22) 21 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies antras sakinys pakeičiamas taip:

„Šioje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama apyvartinių taršos leidimų skyrimo tvarkai, registrų veikimui, stebėsenos ir ataskaitų teikimo įgyvendinimo priemonių taikymui, tikrinimui bei akreditavimui ir su direktyvos laikymusi susijusiems klausimams bei, jei taikytina, leidimų apmokestinimo tvarkai.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Komisija sudaro sąlygas valstybių narių kompetentingoms institucijoms keistis informacija apie pokyčius, susijusius su leidimų skyrimu, TMV ir PTMV naudojimu Bendrijos sistemoje, registrų veikimu, stebėseną, ataskaitų teikimu, tikrinimu, akreditavimu, informacinėmis technologijomis ir šios direktyvos laikymusi.“;

23) 22 straipsnis pakeičiamas taip:

„22 straipsnis

Priedų pakeitimai

Šios direktyvos priedai, išskyrus I, IIa ir IIb priedus, gali būti iš dalies keičiami, atsižvelgiant į 21 straipsnyje numatytas ataskaitas ir šios direktyvos taikymo patirtį. IV ir V priedai gali būti iš dalies keičiami, siekiant pagerinti emisijos stebėjimą, ataskaitų teikimą ir tikrinimą.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.“;

24) 23 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.“;

25) 24 straipsnis pakeičiamas taip:

„24 straipsnis

Vienašališko papildomų veiklų ir dujų įtraukimo procedūros

1. Nuo 2008 m. valstybės narės emisijų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pagal šią direktyvą gali taikyti I priede neišvardytoms veikloms, įrenginiams ir šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, atsižvelgdamos į visus atitinkamus kriterijus, ypač poveikį vidaus rinkai, galimą konkurencijos iškraipymą, Bendrijos sistemos vientisumą aplinkos požiūriu ir numatytos stebėjimo ir ataskaitų teikimo sistemos patikimumą, jei tokių veiklų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimą Komisija patvirtina:

a) jei įtraukimas skirtas įrenginiams, kurių neapima I priedas – laikydamosi 23 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, arba

b) jei įtraukimas skirtas I priede neišvardytoms veikloms ir šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms – laikydamosi 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo tvarkos.. Šios priemonės yra skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, ją papildant.

2. Kai pritariama papildomos veiklos ir dujų įtraukimui į sistemą, tuo pat metu Komisija gali leisti išduoti papildomus apyvartinius taršos leidimus ir gali leisti įtraukti tokią papildomą veiklą ir dujas kitoms valstybėms narėms.

3. Komisijos iniciatyva arba valstybės narės prašymu gali būti priimtas reglamentas dėl emisijų, susijusių su veikla, įrenginiais ir šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, kurių derinys nenurodytas I priede, stebėsenos ir ataskaitų apie jas teikimo, jei ta stebėseną ir ataskaitų teikimas gali būti vykdomi pakankamai tiksliai.

Ši priemonė, skirta šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimama laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.“;

26) Įterpiamas šis straipsnis:

„24a straipsnis

Emisijų mažinimo projektams taikomos suderintos taisyklės

1. Be 24 straipsnyje numatyto įtraukimo gali būti patvirtintos įgyvendinimo priemonės, skirtos apyvartinių taršos leidimų ar kreditų išdavimui valstybių narių administruojamiems projektams, kuriuos vykdančios mažinamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos mažinamos, kurių neapima Bendrijos sistema.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Dėl tokių priemonių taikymo negali būti du kartus skaičiuojamas emisijos sumažinimas ir negali būti sudaromos kliūtys taikyti kitas politines priemones, skirtas mažinti emisijas, kurių neapima Bendrijos sistema. Priemonės priimamos tik jei įtraukimas pagal 24 straipsnį yra negalimas, o kitą kartą peržiūrint Bendrijos sistemą svarstoma galimybė suvienodinti jos taikymą šioms emisijoms visoje Bendrijoje.

2. Gali būti patvirtintos įgyvendinimo priemonės, kuriose būtų nustatyta leidimų išdavimo 1 dalyje nurodytiems Bendrijos lygio projektams tvarka.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

3. Valstybė narė gali atsisakyti išduoti apyvartinius taršos leidimus ar kreditus tam tikrų tipų projektams, kurie savo teritorijoje padeda mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Tokie projektai bus vykdomi susitarimo su valstybe nare, kurioje šis projektas įgyvendinamas, pagrindu.“;

27) 25 straipsnyje įterpiamos šios dalys:

„1a. Susitarimai gali būti sudaromi siekiant užtikrinti, kad būtų abipusiai pripažįstami pagal Bendrijos sistemą išduodami apyvartiniai taršos leidimai ir suderinami leidimai, išduodami pagal kitos šalies arba federalinei valdžiai atskaitingų ar regioninių administracinių vienetų privalomas šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemas, kuris turi maksimalias absoliučias emisijų ribas.

1b. Su trečiosiomis šalimis arba federalinei valdžiai atskaitingais ar regioniniais administraciniais vienetais galėtų būti sudaromi neprivalomi susitarimai, kuriais būtų užtikrintas apyvartinių taršos leidimų, išduodamų pagal Bendrijos sistemą, arba leidimų, išduodamų pagal kitas privalomas šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemas, kuriomis nustatomos didžiausios absoliučios emisijų ribos, administracinis ir techninis koordinavimas.“;

28) 27, 28 ir 29 straipsniai pakeičiami taip:

„27 straipsnis

Mažų įrenginių, kuriems taikomos lygiavertės priemonės, neįtraukimas į sistemą

1. Valstybės narės, pasikonsultavusios su operatoriumi, į Bendrijos sistemą gali neįtraukti, įrenginių, kurių emisijų (išskyrus naudojant biomasę išmetamus teršalus) kiekis, apie kurį pranešta kompetentingai institucijai, kiekvienais iš 3 metų prieš pranešimą pagal a punktą, yra mažesnis kaip

25 000 tonų anglies dioksido ekvivalento, ir kurių nominalus šiluminis našumas yra mažesnis kaip 35 MW, jei jie vykdo kuro deginimo veiklą, ir kuriems taikomos priemonės, garantuojančios lygiavertę emisijų sumažinimą, jeigu atitinkama valstybė narė įvykdo šias sąlygas:

- praneša Komisijai apie kiekvieną tokį įrenginį, nurodama šiam įrenginiui, kurio įnašas į šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą bus lygiavertis, taikomas lygiavertes priemones prieš pateikiant įrenginių sąrašą pagal 11 straipsnio 1 dalį ir vėliausiai kai šis sąrašas pateikiamas Komisijai;
- patvirtina, kad įdiegtos stebėjimo priemonės, leidžiančios įvertinti, ar per vienerius kalendorinius metus įrenginys išmeta 25 000 tonų ar daugiau anglies dioksido ekvivalento, išskyrus emisijas naudojant biomasę. Valstybės narės gali leisti taikyti supaprastintas stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemones įrenginiams, kurių vadovaujantis 14 straipsniu vidutinis metinis patikrintas emisijų kiekis 2008–2010 m. yra mažesnis kaip 5 000 tonų per metus;
- patvirtina, kad jei per vienerius kalendorinius metus įrenginys išmes 25 000 tonų ar daugiau anglies dioksido ekvivalento, išskyrus emisijas naudojant biomasę, arba šiam įrenginiui taikomų priemonių, kurios padės pasiekti lygiavertę indėlio į emisijų mažinimą, taikymas bus nutrauktas, įrenginys bus vėl įtrauktas į Bendrijos sistemą;
- siekdama pasikonsultuoti su visuomene, paskelbia a, b ir c punktuose nurodytą informaciją.

Jeigu ligoninės imasi lygiavertžių priemonių, jos taip pat gali būti neįtrauktos į sistemą.

2. Jei pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui, skaičiuojamam nuo konsultacijoms su visuomene skirtos informacijos paskelbimo dienos, per kitus šešis mėnesius Komisija nepateikia prieštaravimų, neįtraukimas laikomas priimtu.

Atsisakius apyvartinių taršos leidimų, išduotų laikotarpiui, per kurį įrenginiui buvo taikoma Bendrijos sistema, įrenginiui sistema nebetaikoma, ir valstybė narė nebeišduoda įrenginiui nemokamų apyvartinių taršos leidimų pagal 10a straipsnį.

3. Jei įrenginys vėl įtraukiamas į Bendrijos sistemą pagal 1 dalies c punktą, pagal 10a straipsnį išduodami apyvartiniai taršos leidimai pradėdami teikti to įtraukimo į sistemą metais. Šiems įrenginiams išduoti apyvartiniai taršos leidimai atimami iš apyvartinių taršos leidimų kiekio, kurį valstybė narė, kurioje yra įrenginys, turėtų parduoti aukcione pagal 10 straipsnio 2 dalį.

Visi tokie įrenginiai Bendrijos sistemoje lieka iki prekybos laikotarpio pabaigos.

4. Įrenginiams, kurie 2008–2012 m. laikotarpiu nebuvo įtraukti į Bendrijos sistemą, gali būti taikomi supaprastinti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo reikalavimai siekiant nustatyti emisijų kiekį per trejus metus iki pranešimo pagal 1 dalies a punktą pateikimo.

28 straipsnis

Taisymai po Bendrijos pritarimo būsimam tarptautiniam susitarimui dėl klimato kaitos

1. Bendrijai pasirašius tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekis iki 2020 m. turės būti sumažintas daugiau, nei 20 %, palyginti su 1990 m. kiekiu, kaip nurodyta 30 % sumažinimo išpareigojime, patvirtintame Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn. susitikime, vėliausiai po 3 mėnesių Komisija teikia ataskaitą, kurioje įvertina pirmiausia šiuos elementus:

- priemonių, dėl kurių susitarta tarptautinių derybų metu, pobūdį ir kitų išsivysčiusių šalių prisiimtus panašius į Bendrijos išpareigojimus sumažinti emisijas bei pažangesnės ekonomikos besivystančių šalių prisiimtus išpareigojimus tinkamai prisidėti atsižvelgiant į jų atsakomybę ir galimybes;
- tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos reikšmę ir dėl to Bendrijos lygmeniu būtinas priemones siekiant dar ambicingesnio 30 % mažinimo tikslo suderintu, skaidriu ir lygiateisium būdu, atsižvelgiant į darbą, atliktą Kioto protokole nustatytu pirmuoju išpareigojimų laikotarpiu;
- su anglies dioksido nutekėjimo rizika susijusį Bendrijos gamybos pramonės konkurencingumą;
- tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos poveikį kitiems Bendrijos ekonomikos sektoriams;
- poveikį Bendrijos žemės ūkio sektoriui, įskaitant anglies dioksido nutekėjimo riziką;
- tinkamas sąlygas siekiant įtraukti teršalus, išmetamus arba pašalinamus Bendrijoje dirbant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą;
- miškų įveisimą, atželdinimą, išvengtą miškų kirtimą ir nykimą trečiojoje šalyje įkūrus tarptautiniu mastu pripažįstamą su tuo susijusią sistemą;
- papildomos Bendrijos strategijos ir priemonių poreikį siekiant įgyvendinti Bendrijos ir valstybių narių išpareigojimus mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

2. Remdamasi 1 dalyje nurodyta ataskaita Komisija, jei reikia, Europos Parlamentui ir Tarybai teikia teisėkūros pasiūlymą dėl šios direktyvos pakeitimo laikantis 1 dalies nuostatų, siekiant, kad direktyvos pakeitimas įsigaliotų Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos bei siekiant pagal šį susitarimą įgyvendinti išpareigojimą sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Šis pasiūlymas turi būti grindžiamas skaidrumo, ekonominio veiksmingumo ir ekonominio naudingumo bei sąžiningumo ir solidarumo paskirstant valstybių narių užduotis principais.

3. Pagal šį pasiūlymą, reikiamais atvejais, operatoriams, greta šioje direktyvoje nurodytų kreditų turi būti leidžiama naudoti PTMV, TMV ar kitus patvirtintus kreditus iš trečiųjų šalių, ratifikavusių tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos.

4. Pasiūlyme taip pat turi būti atitinkamai numatytos bet kokios kitos priemonės, kurių reikia siekiant suderintu, skaidriu ir lygiateisium būdu laikytis privalomų mažinimo tikslų pagal 1 dalies nuostatas, ypač įgyvendinimo priemonės, kurias taikant operatoriai Bendrijos sistemoje galės naudotis papildomų rūšių projektų kreditais (ne tik 11a straipsnio 2–5 dalyse nurodytais kreditais) arba prireikus naudotis kitomis pagal tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos sukurtomis priemonėmis.

5. Pasiūlyme taip pat nurodomos atitinkamos pereinamojo laikotarpio ir suspendavimo priemonės, taikomos iki įsigalios tarptautinis susitarimas dėl klimato kaitos.

29 straipsnis

Ataskaita, teikiama siekiant geresnio anglies dioksido rinkos veikimo

Jei remdamasi 10 straipsnio 5 dalyje nurodytomis įprastomis ataskaitomis dėl anglies dioksido rinkos Komisija turi įrodymų, kad anglies dioksido rinka veikia netinkamai, ji teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Prie šios ataskaitos, jei reikia, gali būti pridėti pasiūlymai dėl anglies dvideginio rinkos skaidrumo didinimo ir dėl priemonių jos veikimui gerinti.“

29) Įterpiamas šis straipsnis:

„29a straipsnis

Priemonės, kurių imamasi esant per dideliam kainų svyravimui

1. Jei ilgiau nei šešis mėnesius iš eilės apyvartinio taršos leidimo kaina yra daugiau nei tris kartus didesnė už vidutinę apyvartinių taršos leidimų kainą Europos anglies dioksido rinkoje per dvejus praėjusius metus, tai Komisija nedelsdama sušaukia Komiteto, sudaryto pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 9 straipsnį, posėdį.

2. Jei 1 dalyje minimas kainos kitimas neatitinka besikeičiančių rinkos dėsnių, tai atsižvelgiant į kainos kitimo laipsnį, priimama viena iš žemiau išvardytų priemonių:

- a) priemonė, kuri valstybėms narėms leidžia surengti dalies aukcione parduotinių leidimų aukcioną;
- b) priemonė, kuri valstybėms narėms leidžia parduoti aukcione iki 25 % naujiems rinkos dalyviams rezervuotų apyvartinių taršos leidimų.

Tokios priemonės priimamos taikant 23 straipsnio 4 dalyje nurodytą valdymo procedūrą.

3. Taikant bet kurią priemonę itin atsižvelgiama į Komisijos Europos Parlamentui ir Tarybai pagal 29 straipsnį teikiamas ataskaitas ir į bet kokią kitą valstybių narių teikiamą informaciją.

4. Šių nuostatų taikymo tvarka nustatoma 10 straipsnio 4 dalyje nurodytame reglamente.“;

30) I priedas pakeičiamas pagal šios direktyvos I priedo tekstą;

31) Įterpiami IIa ir IIb priedai, pateikti šios direktyvos II priede;

32) III priedas išbraukiamas.

2 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės priima įstatymus, reglamentus ir administracines nuostatas, kurie įsigalioja ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d., ir yra būtini laikytis šios direktyvos.

Tačiau jos priima įstatymus, reglamentus ir administracines nuostatas, kurie įsigalioja įsigalioję ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 31 d. ir yra būtini laikytis Direktyvos 2003/87/EB 9a straipsnio 2 dalies, įterptos šios direktyvos 1 straipsnio 10 dalimi, ir Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio, iš dalies pakeisto šios direktyvos 1 straipsnio 13 dalimi.

Pirmoje pastraipoje nurodytas priemones valstybės narės taiko nuo 2013 m. sausio 1 d. Valstybės narės, priimdamos pirmoje ir antroje pastraipoje nurodytas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato tokios nuorodos darymo tvarką.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus. Komisija praneša apie tai kitoms valstybėms narėms.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

Direktyvos 2003/87/EB, iš dalies pakeistos Direktyva 2004/101/EB, Direktyva 2008/101/EB ir Reglamentu (EB) Nr. 219/2009, nuostatos toliau taikomos iki 2012 m. gruodžio 31 d.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. balandžio 23 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu
Pirmininkas
P. NEČAS

I PRIEDAS

Direktyvos 2003/87/EB I priedas pakeičiamas taip:

„I PRIEDAS

VEIKLOS, KURIAI TAIKOMA ŠI DIREKTYVA, KATEGORIJOS

1. Ši direktyva netaikoma įrenginiams arba jų dalims, naudojamiems moksliniams tyrimams, technologijų plėtrai ir naujiems produktams bei technologiniams procesams, taip pat tik biomasę naudojantiems įrenginiams.
2. Toliau nurodyti slenkstiniai dydžiai nusako gamybos pajėgumus arba našumą. Jei tame pačiame įrenginyje vykdoma tos pačios kategorijos kelių rūšių veikla, tokių veiklos rūšių pajėgumai sudedami.
3. Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą siekiant nustatyti, ar jį galima įtraukti į Bendrijos sistemą, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, nominalus šiluminis našumas. Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, fakelai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai. Į mazgus, kurių nominalus šiluminis našumas mažesnis kaip 3 MW, ir mazgus, kurie naudoja tik biomasę, šio skaičiavimo tikslais neatsižvelgiama. „Tik biomasę naudojantys įrenginiai“ yra mazgai, kurie kietąjį iškastinį kurą naudoja tik jį įjungiant ir išjungiant.
4. Jei mazgas skirtas vykdyti veiklai, kuriai ribinis kiekis neišreiškiamas bendru nominaliu šiluminiu našumu, šios veiklos ribinis kiekis turi pirmenybę priimant sprendimą dėl įtraukimo į Bendrijos sistemą.
5. Jei įrenginio pajėgumų ribinė bet kokios veiklos vertė šiame priede viršijama, visi mazgai, kuriuose deginamas kuras, išskyrus mazgus, skirtus pavojingoms arba buitiniams atliekoms deginti, įtraukiami į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų leidimą.
6. Nuo 2012 m. sausio 1 d. šiai veiklai priskiriami visi skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis, aerodromą ir iš jo.

Veiklos	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
Kuro deginimas įrenginiuose, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW (išskyrus įrenginiuose, skirtuose pavojingų arba komunalinių atliekų deginimui)	Anglies dioksidas
Naftos perdirbimas	Anglies dioksidas
Kokso gamyba	Anglies dioksidas
Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) deginimas arba kaitinimas, įskaitant granuliaciją	Anglies dioksidas
Luitinio ketaus arba plieno gamyba (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydinį liejimą, kurių pajėgumas didesnis nei 2,5 tonos per valandą	Anglies dioksidas
Juodųjų metalų (įskaitant juodojo metalo lydinius) gamyba ar perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW. Perdirbimas, <i>inter alia</i> , apima apdorojimą valcavimo staklynuose, atkaitinimo krosnyse, kalvėse, liejyklose, dengimo ir dekapiravimo įrenginiuose	Anglies dioksidas
Pirminė aliuminio gamyba	Anglies dioksidas ir perfluorangliavandeniliai
Antrinė aliuminio gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas
Spalvotųjų metalų gamyba ar perdirbimas, įskaitant lydinių gamybą, taurinimą, liejimą ir kt., kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas (įskaitant kurą, naudojamą kaip redukcinį reagentą) didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas

Veiklos	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
Cemento klinkerio gamyba rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 500 tonų per dieną, arba kitose krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Kalkių gamyba arba dolomito ar magnezito kalcinavimas rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumas didesnis nei 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamyba, kai lydymo pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Keraminių gaminių gamyba degimo būdu, visų pirma stogų čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, čerpių, molio dirbinių arba porceliano, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 75 tonos per dieną	Anglies dioksidas
Akmens vatos gamyba, naudojant stiklą, uolienas arba šlaką, kai lydymo pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Gipso džiovinimas arba kalcinavimas, arba gipso plokščių ir kitų gipso produktų gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis našumas didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas
Celiuliozės iš medienos arba kitų pluoštinių medžiagų gamyba	Anglies dioksidas
Popieriaus ir kartono gamyba, kai gamybos pajėgumai yra didesni nei 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Suodžių gamyba, įskaitant organinių medžiagų (alyvos, degutas, krekingas) karbonizaciją, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių visas nominalus šiluminis didesnis nei 20 MW	Anglies dioksidas
Azoto rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto oksidas
Adipo rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto oksidas
Glioksilo ir glioksilo rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto oksidas
Amoniako gamyba	Anglies dioksidas
Didelio masto organinių cheminių medžiagų gamyba, taikant krekingą, riformingą, dalinę arba visišką oksidaciją arba kitus panašius metodus, kai gamybos pajėgumas didesnis nei 100 tonų per dieną	Anglies dioksidas
Vandenilio (H ₂) ir sintezės dujų gamyba taikant riformingą arba dalinę oksidaciją, kai gamybos pajėgumas didesnis nei 25 tonos per dieną	Anglies dioksidas
Natrio karbonato ((Na ₂ CO ₃) ir natrio hidrokarbonato (NaHCO ₃) gamyba	Anglies dioksidas
Įrenginių, kuriems taikoma ši direktyva, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų rinkimas, kad jos galėtų būti transportuojamos ir geologiškai saugojamos pagal Direktyvą 2009/31/EB, patvirtintoje saugojimo vietoje	Anglies dioksidas
Anglies dioksido transportavimas vamzdynais geologiniam saugojimui į saugojimo vietą, patvirtintą pagal Direktyvą 2009/31/EB	Anglies dioksidas
Anglies dioksido geologinis saugojimas pagal Direktyvą 2009/31/EB patvirtintoje saugojimo vietoje	Anglies dioksidas

Veiklos	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
<p>Aviacija</p> <p>Skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis, teritorijoje esantį aerodromą arba iš jo.</p> <p>Šiai veiklai nepriskiriami:</p> <p>a) skrydžiai, išskirtinai skirti skraidinti šalies, kuri nėra valstybė narė, oficialią misiją vykdančių valdančių monarchą ir jo artimiausius gimines, valstybės vadovus, Vyriausybės vadovus ir Vyriausybės ministrus, jei tai pagrindžia atitinkamas statuso žymuo skrydžio plane;</p> <p>b) kariniais orlaiviais vykdomi kariniai skrydžiai ir muitinės bei policijos tarnybų skrydžiai;</p> <p>c) skrydžiai, susiję su paieška ir gelbėjimu, gaisrų gesinimo skrydžiai, humanitariniai skrydžiai ir greitosios medicininės pagalbos skrydžiai, kuriuos vykdyti leido atitinkama kompetentinga institucija;</p> <p>d) visi skrydžiai, išskirtinai vykdomi pagal vizualiųjų skrydžių taisykles, kaip apibrėžta Čikagos konvencijos 2 priede;</p> <p>e) skrydžiai be tarpinių nutūpimų, užbaigiami orlaivio pakilimo aerodrome;</p> <p>f) mokomieji skrydžiai, išskirtinai skirti įgyti licenciją arba skrydžio įgulos atveju, – gauti kvalifikaciją, jei tai pagrindžia atitinkamas žymuo skrydžio plane, su sąlyga, kad skrydis nėra skirtas skraidinti keleivius ir (arba) krovinių, arba nustatyti orlaivio padėtį ar jį perkelti;</p> <p>g) skrydžiai, išskirtinai skirti moksliniams tyrimams atlikti arba orlaiviams arba įrangai (naudojamai ore arba antžemei) tikrinti, bandyti ar patvirtinti;</p> <p>h) orlaivio, kurio patvirtinta didžiausia kilimo masė nesiekia 5 700 kg, skrydžiai;</p> <p>i) skrydžiai, atliekami pagal su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, kurie nustatyti pagal Reglamentą (EEB) Nr. 2408/92 maršrutams atokiausiuose regionuose, kaip nurodyta Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje, arba maršrutams, kuriais per metus siūloma pervežti ne daugiau kaip 30 000 keleivių; ir</p> <p>j) skrydžiai, kurie, jei nebūtų taikomas šis punktas, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos atlieka komercinės oro transporto priemonės naudotojas, vykdamas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — per trejus iš eilės ketverių mėnesių laikotarpius mažiau nei 243 skrydžius per laikotarpį, arba — skrydžius, kurių bendras metinis išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis kaip 10 000 tonų. <p>Skrydžiai, kurių vienintelis tikslas – skraidinti valstybės narės oficialią misiją vykdančių valdančių monarchą ir jo artimiausius gimines, valstybės vadovus, Vyriausybės vadovus ir Vyriausybės ministrus pagal šį punktą šiai veiklai nepriskiriami būti negali.“</p>	<p>Anglies dioksidas</p>

II PRIEDAS

Prie Direktyvos 2003/87/EB pridedami IIa ir IIb priedai:

„IIa PRIEDAS

Procentine dalimi išreikštas apyvartinių taršos leidimų, kuriuos pagal 10 straipsnio 2 dalies a punktą valstybės narės turės parduoti aukcione, skaičiaus padidinimas, siekiant solidarumo ir ekonomikos augimo Bendrijoje, kad būtų sumažintas išmetamųjų teršalų kiekis ir prisitaikyta prie klimato kaitos poveikio

Kiekvienai valstybei narei tenkanti dalis

Belgija	10 %
Bulgarija	53 %
Čekijos Respublika	31 %
Estija	42 %
Graikija	17 %
Ispanija	13 %
Italija	2 %
Kipras	20 %
Latvija	56 %
Lietuva	46 %
Liuksemburgas	10 %
Vengrija	28 %
Malta	23 %
Lenkija	39 %
Portugalija	16 %
Rumunija	53 %
Slovėnija	20 %
Slovakija	41 %
Švedija	10 %

IIb PRIEDAS

APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ, KURIUOS VALSTYBĖS NARĖS PARDUODA AUKCIONUOSE, PASKIRSTYMAS PAGAL 10 STRAIPSNIO 2 DALIES c PUNKTĄ, ATSPINDINTIS ANKSTYVAS KAI KURIŲ VALSTYBIŲ NARIŲ DEDAMAS PASTANGAS 20 % SUMAŽINTI IŠMESTŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKĮ

Valstybė narė	2 % paskirstymas, remiantis Kioto protokole nustatytu išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu baziniais metais, procentais
Bulgarija	15 %
Čekijos Respublika	4 %
Estija	6 %
Vengrija	5 %
Latvija	4 %
Lietuva	7 %
Lenkija	27 %
Rumunija	29 %
Slovakija	3 %